

Mackenzie Valley
Environmental Impact Review Board

**JÚHDÁ DEHOGÁ T'ÁHSI GÓSHA GOGHÁLATS'EYEDA TS'I?ÓNÉ
DÁGÓHT'E GQKA GOGHÁRATS'EYEDA GHA GOK'E DÉHW'I**

**T'ÁHSI GÓSHA GOGHÁLATS'EYEDA TS'I?ÓNÉ DÁGÓHT'E
GQKA GOGHÁRATS'EYEDA GHA XÉDE BEDAGHÁRÉ ?AGOT'I
GODÉ HÍDU**

YERI GOK'E GODÉHTL'E GHQ

BEGODÉ KÁDE?Á 1 : YERI GOGHQ GODÉ

1.1	ʔala Begodé Ghq	1
1.2	Haderi Begodé Dátl'e Híduwe Ghq	2
1.3	Júhdá Yeri Bets'e Sóba Góhli Hek'édéwígódi Gha ʔe?á	3
1.4	Yó Neh Kágodénla Dá Neh Het'óts'edéwóh?a Gogha Dene Gok'eyádóhw'ike	4
1.5	Neh Kágodénla Gogha Neh Hé Tu Gha Gok'edóhw'ike	4
1.6	Júhdá Dehogá Godé?a Gogha Neh Hé Tu Gogha Gok'e Dóhw'ike	5
1.7	Júhdá Dehogá T'áhsí Gósha Goghálats'eyúda Ts'í?óné Dágóht'e Goghárayúda Gha Gok'e Dóhw'ike	5
1.8	T'áhsí Gósha Goghálats'eyúda Ts'í?óné Dágóht'e Goghárats'eyeda Be?egháláyídá Ghq Godó Hídu	5
1.9	EIA Bəxədəs Súrə Yeri ʔagóðədi Hé Bəxədəs Káde?á	8

BEGODÉ KÁDE?Á 2 : ʔALA GOGHÁTS'EYEDA

2.1	ʔala Begodé Ghq	9
2.2	ʔəkú Hít'ú Kóta Rádəike Denəzə ʔawót'í Gha K'ínagots'e?a	9
2.3	Gogha ʔedíhtl'e Sóats'əh?í Ríts'ələ	10
2.4	T'áhsí Gogha ʔedíhtl'e Só?a?í Sú Begodé ʔareyóné Gok'e Godéhtl'e Híka Beghárats'eyeda	10
2.5	Gózə Deneghame T'áhsí Gok'e ʔegháláyedai Got'ínéke, ʔeyi Goghárayeda Gha Gok'e Dóhw'ike Hé Kóta Rádəi Kokedúhsha Gha ʔagóts'ədi	10
2.6	Yeri kehé ʔedahxq ʔehdagonəwí Hé Dádúle K'éts'ene ʔagówót'e Gha K'ínagots'e?a ʔareyóné Gok'eríagots'edéhtl'e	11
2.7	“ʔadahxq Ts'eníwə Gha Gok'áts'ədi” Hé K'ínagots'e?a	11
2.8	ʔala Gogháts'eyída Dagháré Gok'e Xədə Ts'əhsí Hé Yeri Kexóht'é ʔeká Xədə Ts'əhsí Ghq ʔets'edéhtl'e	11
2.9	Gózəke Wáyí Begháts'eyudá kədi	12

BEGODÉ KÁDE?Á 3 : T'ÁHSÍ GÓSHA GOGHÁLATS'EYÚDA TS'Í?ÓNÉ DÁGÓHT'E GOGHÁTS'EYEDA BE?EGHÁLAYÍDÁ

3.1	ʔala Begodé Ghq	12
3.2	ʔeyi Gárayeda Gha Gok'e Dóhw'ike Ghq	12
3.3	T'áhsí Káde?á Gogha Dóhw'í Got'íné Yeri Ku?egháláyídá Híli	13
3.4	T'áhsí Gósha Goghálats'eyuda Hé Dágóht'e Goka Gogháts'eyeda Hé Dá Gowá	14
3.5	Goghálats'eyuda Gha Xədə	14
3.6	ʔehdagonéwí Goka Goghárats'eyeda	15
3.7	Júhdá Dəhogá T'áhsí Gósha Goghálats'eyudá Níde	15
3.8	Godó Ts'íshu Lání Denegha Ríts'ələ Ké?egots'əríhwí	15
3.9	ʔegháláyida Gogha Goghálats'eyuda Gha T'áhsí Só?areht'e Ghárats'eyeda	18
3.10	ʔegháláyida Gháré Xáhwe Yeri Ghq Rávednəts'ewe Kegokí?a	18
3.11	Xədə Dágóhli Gháré ʔeghálats'eyeda Gha Hé ʔegháláyida Gháré Dá Gok'e k'ínaguw'e	19
3.12	keníwə gha Goghárayeda Xədə Kehsi	19
3.13	ʔegháláyida Gósha Ké?egots'erúhwí Gowere Mení ʔegháláyida Gósha Godəkə Lahot'e	20
3.14	Dá Goghálakeyuda Hé Yeri ʔareyóné Gogha Het'óde?á Gha ʔedíhtl'e Kehsi	20
3.15	Sú Xədə k'éhtá ʔeghálats'eyída gha Garakeyeda	20
3.16	Lahot'e ʔegháláyida gots'udəkə Ghárakeyeda	21
3.17	T'áhsí ghq xədə Huts'edəkə	21

3.15	Gots'ədə nı	21
3.16	T'áhsı Gósha Goghálats'eyuda Hé Dágoht'e gha Gárakeyıda hé ʔareyóné Dágonıwe Hé Goghə ʔedıhtl'é kehsı Hé Godá Dá Sórıgokęa Gha	22
3.17	Federal Government ts'ę Memı gogha K'áhowe hıĬ gok'e Xədə Hehsı gha.....	23
3.18	ʔegháláyıdá Goshá kexqht'e dáodéshshó kexqht'e denehé ʔehdagonéwı gogedıhtl'é ghə ʔarakút'emı.....	24

BEGODÉ KÁDEʔÁ 4: ʔegháláyıdá Goshá kexqht'e dáodéshshó kexqht'e denehé ʔehdagonéwı Gárakeyeda

4.1	ʔala goghə Xədə.....	25
4.2	Gogháráyeda gha Déhw'ı gózə t'áhsı Goghárakeyuda gogha dene..... Herıʔekenéhtl'e	25
4.3	ʔegháláyıdá Goshá kexqht'e dáodéshshó denehé ʔehdagonéwı Gárakeyeda nıdé gogha	25
4.4	ʔegháláyıdá Goshá kexqht'e dáodéshshó denehé ʔehdagonéwı..... Gárakeyuda Kéʔegorıwı	26
4.5	T'áhsı Ghárayuda gha Kurıʔenétl'e Dá ʔeghálakeyuda gha xədə hehsı.....	26
4.6	T'áhsı ghə ráedıʔets'ewę kegekıhʔa, sú xədə k'éhtá ʔeghálats'eyıda gogha..... goghárakeyeda,Gots'ədə hé T'áhsı kek'ınadaots'edehʔ	27
4.7	ʔegháláyıdá kexqht'e dáodéshshó denehé ʔehdagonéwı goghárakeyeda k'e xədə kehsı	28
4.8	Denezə gok'e ʔeghálats'eyuda hé Goghárakeyeda got'ódeʔá gonıwe	28
4.9	Denezə gok'e ʔeghálats'eyuda hé Goghárakeyeda Kéʔegorıwı.....	29

BEGODÉ KÁDEʔÁ 5 : NODEE GOGHƏ ʔEDÁTL'E HÉ HĬDOWE YERı ʔEDÉ RAKEDÉTL'E GHA

Nqədə goghə ʔedátl'e Hé Hıdówé Yerı ʔedé rakedétl'e gha.....	29
--	----

BEGODÉ KÁDEʔÁ 6: GÓZƏ ʔEDİHTL'É HET'ÓDÉʔA

Gózə ʔedıhtl'é Het'ódéʔa	30
--------------------------------	----

Xáhwere du gogha xədə ʔahęt'éle :

Həderı xədə bek'éhtá ʔeghálats'eyuda hai ʔeʔá ʔahęt'éle gots'ę ʔeʔá dagháré xədə dene gháts'úra gha ʔahęt'éle. Həderı xədə bek'éhtá ʔeghálats'eyuda goghə kots'edúhsha gogha gogodýá ʔahęt'e, gots'ę ʔeyı júhdá Dehogá godeníʔa yerı bets'ę sőba gőhlı hek'ýyadıgıdı gha ʔeʔá (MVRMA), gots'ę ʔeʔá dagháré xədə dagháré ʔagot'ı dahk'é bek'éhtá ʔagút'ı gha ʔahęt'éle. Judáhyó goghə ʔeleyená ʔadadı nıdé derı MVRMA ʔeʔá gots'ę neh kesórıdaonéto k'éhtáyá ʔagot'ı gha.

BEGODÉ KÁDE?Á 1: YERI GOGHỌ GODÉ

1.1 ?ala Begodé Ghọ

1980s Golá godawé gú ?eyi Dene hé Tadə Mólá gha neh kek'ínadaodeh?ake ?eyi Denewáke ?eyi júhdá hé hídé gogha Government hayízə Júhda himéné góyə neh hé tu k'e yeri góhli hek'ýəđıgúđı gha ?agots'ulə kenıwə. ?ələhzə neh hé tu hek'ýəđıgúđı gha got'ódé?ə kenıwə hé t'áhsı káde?á gogha ?ələhzə gok'e yáts'edəhw'ı gú ?agots'ulə gokede?ıđı. ?eyi hé haderı Denewáke ta gots'e ?eyi menı kugha k'óne neh kesórıdaonét'ọ hayízə júhdá hé hídé gots'ẹ Government ?ehk'á kugha dene léreht'e gogha gok'e dəhw'ı gú ?agots'ulə kedeyıđı.

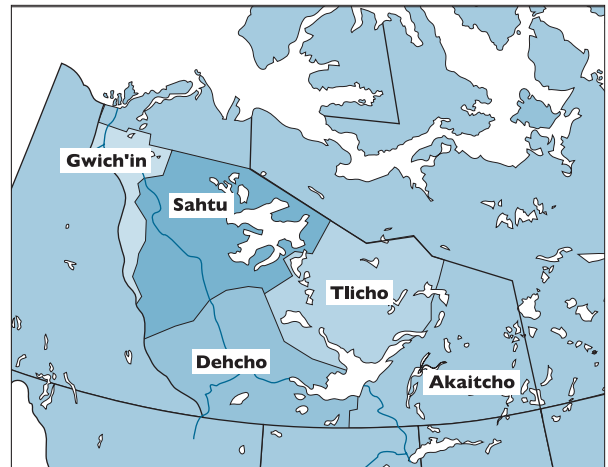
1990 Dene hé Tadə Mólá gha ?efe dəhw'ı ?eyi neh kesórıdaots'edəwóh?ə gha xədə həhsı ts'ẹ ?əhdını kedeyıđı. Júhdá himéné ?areyóné lahot'e Denewáke hé Tadə Mólake gha ?eyi neh kesórıdaots'edəwóh?ə ?eyi dubáts'əwódı gú neh kágodénıla gots'ẹ judenı gots'ẹ ?ats'ıt'e dagháre ?edegha wanı neh gha xədə yáts'úhsı gha gú ?agots'ulə kedeyıđı. Duká ?edé gogháralats'eyúda gha ?ats'edeyıđı kólı ?eyi neh hé tu bek'ýəđıgúđı gogha k'ála hıt'ı ?elehé ?agut'ı ts'adı hıt'ú ?agóyıt'e.

?eyi gok'éhtá 1992 ?eyi dáguweke lahot'e denéné ?edegha kesórıdaokedéhnıh?ọ, gots'ẹ 1994 Sahtú Dene hé Tadə Mólá lahot'e ?edegha neh kesórıdaokedéhnıh?ọ, gots'ẹ 2005 ?eyi Lıshó ?edegha neh kışhú hayízə ?edets'ék'áokuwe gogha xədə kəhsı ?eyi gok'éhtá ?eghálakeyeda gha.

Yá neh kágodénıla gogha neh hesórıdaonét'ọ bek'éhtá ?eghálats'eyúda gha ké?egorúwı nıde w'ılá gots'ẹ, ?ələhzə neh hé tu hek'ýəđıgúđı gha ?agots'ulə gha nıde begha híde ?ə?á ?ek'óne həsı gú rıgonéwe. 1998 híde Canada gogha ?ə?á yáhihsı ke ?eyi ?ə?á júhdá dəhogá gogha yeri bets'ẹ sọba góhli

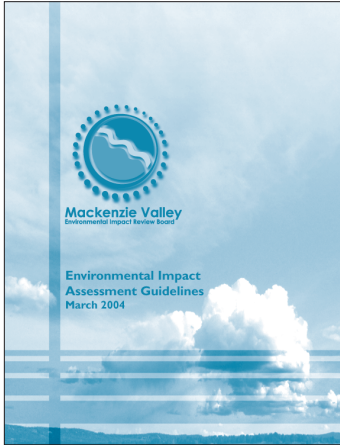
hek'ýəđıgúđı gha ?ə?á (MVRMA) kəhsı. Haderı ?ə?á júhdá Dehogá godé?ə goghayá ?ahet'e.

Haderı ?ə?á dagháre júhda hınéné t'áhsı kek'ýəđıgúđı gha ?ələhzə gok'eyáts'edəhw'ı ké?egonıwe. Júhdá Dehogá godénı?ə ?eyi t'áhsı kek'ýəđıgúđı gogha gok'eyáts'edəhw'ı ?areyóné ?ehk'á gə?eghálayıdá góhli. Haderı ?ə?á dagháre júhdá kóta yágodénıla hé ?eyi deneke ?eyi ráda haderı neh hé tu ts'ẹ yeri bets'ẹ sọba ts'əhsı, gogá denázə goghọ gots'udə gha ?agokıla. ?eyi ?ə?á ?edıht'e k'e 1.4 gots'ẹ 1.7 gots'ẹ be?edıhtet'e k'emı ?eyi ?ələhzə júhdá neh hé tu hek'ýəđıgúđı gogha gok'e dəhw'ıke ?eyi ku?eghálayıdá dáhet'e ghọ ?areyóné gok'e godéht'e.

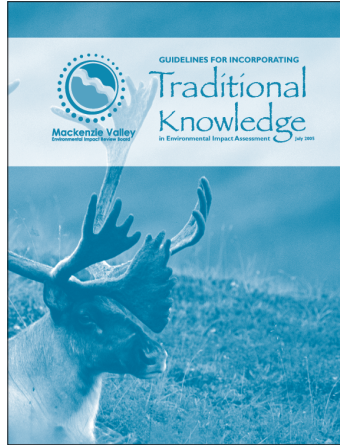

Neh ?edıht'e 1: Júhdá Dehogá Neh Kágodénıla Haderı neh ?edıht'e k'e júhdá Dehogá judəhyó neh besórıdaots'edéhnıh?ọ káde?ə hé neh duk'ála besórıdaots'ené?ále gok'e godéht'e. ?eyi gok'énahta tı'u nıt'ı judəhyó ts'enıwə gháre ?ats'ıla.

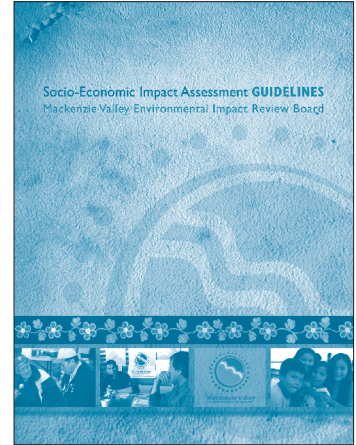
Haderı ?ə?á k'éhtá júhdá Dehogá t'áhsı gósha gálats'eyeda hé dágóht'e gọka goghárayeda gha dəhw'ıke mólá k'ẹ Mackenzie Valley Environmental Impact Review Board kúdədı. ?eyi EIA dədı la ?eyi judəhyó lánı t'áhsı gósha goghálats'eyúda gots'udəkə nıde ?eyi ?ala ?areyóné gogháts'eyeda,

ʔeyí T'áhsí Goghálats'eyúda Gots'udóka hé Dágówót'e gogha Goghárats'eyeda gha Xədə Bek'éhtá ʔagot'í

ʔeyí T'áhsí Goghálats'eyúda Gots'udóka hé Dágówót'e gogha Goghárats'eyeda hé ʔeyí Dene Hé k'égúʔá hé Deshíta gá Kots'enihsqó hé w'íla gálats'eyúda gha Xədə Bek'éhtá ʔagot'í

ʔeyí T'áhsí Goghálats'eyúda Gots'udóka hé ʔeyí ʔehta Dene Ts'íli hé Sqóba hé dai Dágówót'e gogha Goghárats'eyeda gha Xədə Bek'éhtá ʔagot'í

ʔeyít'á judóhý ʔagút'í ʔareyóné kehé dágóht'e goka gogháts'eyeda, hagú ʔeyít'á yerí gálats'eyúda ts'ədi goxóht'é dágóht'e goka ʔareyóné goghárats'eyeda.

ʔeyí goghárayeda gha gok'e dshw'ike ʔeyí t'áhsí gósha goghálats'eyúda gots'udóka ʔareyóné dágóht'e goka goghárats'eyeda gha dágálats'eyeda, hé béhé dá gaw'e, gots'ə kóta gots'ə dene dá dúle denózo ʔat'í gogha xədə begharé ʔagút'í yákíhsí. Hídú gots'ə ʔeyí goghárayeda gha gok'e dshw'ike ʔeyí xədə begharé ʔagút'í tat'e kehsí gú kíts'ə həʔə deyídi. Həderí t'áhsí góhsha goghálats'eyúda gogha ʔareyóné t'áhsí kehé dágóht'e goka goghárats'eyeda gogha xədə begharé həderí dúʔagóht'e kehé dágaw'e kots'edúhsha gogha w'íla gots'ə yerí rágots'ulə gogha xədə beta wela yáʔahət'e. Mení dúʔagóht'e hé denózo ʔat'í nídé həderí ʔedíht'í k'e godə gha.

Láni t'áhsí gósha goghálats'eyúda gots'udóka ʔareyóné kehé dágóht'e goka goghárats'eyúda goghálats'eyeda nídé ʔeyí gogha xədə begharé

ʔagot'í ta ʔeyí mení yáhní gok'ə dene hé k'égúʔá k'éhtá gáhuréto gú neh k'e dene híli gháre gogá koníshqó ke goxədə ts'úhshu gha gota xədə weʔo. ʔeyí hé ʔeyí dene hé k'égúʔá gá koníshqó hé mení dúʔagóht'e gá ʔegháláyeda híli ʔeyí gogha xədə begharé ʔats'út'í gá kegokúhʔa gha ʔakət'í gha.

Láni t'áhsí gósha goghálats'eyúda gháre dá ʔehta dene ts'íli, sqóba hé w'íla, yáhní gots'ə dene hé k'égúʔá kehé ʔehda gonówi goka goghárats'eyeda, ʔeyí mení goghárayeda gha gok'e dshw'ike dágóht'e nídé keníwe xədə begharé ʔagot'í gota godéht'íe. Láni t'áhsí goghálats'eyúda dagháre sqóba hé dene hé k'égúʔá kehé dene hé ʔehdagonówi ʔeyí goka goghárayeda denózo ʔegháláyeda nídé həderí xədə begharé ʔagot'í k'e godə gha.

1.2 Hæderi begodé dátł'e híduwe ghø

Hæderi ðedíhtł'é la ðeyi t'áhsí gósha goghálats'eyeda ts'ípóné dágóht'e gha ts'eníwë goka gogháts'eyeda gha xədə bedagháre ðagút'í yáts'íhsí begodé ðedíhtł'é k'e ðareyóné gok'e godéhtł'e ts'ë begodé héhlá yá ðahet'e. Hæderi begodé hídu, ðeyi begodé hída hé beðudíta lëht'e. Hæderi begodé hídu ta t'áhsí goghø wáyí kots'edúhshá ts'eníwë níde ðeyi begodé hída ta beðudíta het'í k'e dúle bika gogháts'eyeda.

ðegháláyída godéwé goghárats'eyeda héhlá ðeyi xədə bedagháre ðekáðagóht'e gálats'eyeda ðeyi begodé ðareyóné gota welále. ðeyi dáts'é goghárats'eyeda ðeyi xədə bedagháre ðagot'í láhtare níde duðelek'éhtá goghálats'eyedále. ðeyi goghárayeda gok'e dáhwi'ike, ðeyi t'áhsí gósha goghálats'eyúda goghárats'eyudá níde ðeyi ðegháláyída dádéshhá ðahódadi dagháre w'ílá gots'ë dádéshó goxóht'é dene hé k'ínaguw'e guníwë gots'ë, ðeyi MVRMA beðeá k'éhtá hæderi ðegháláyída hé dágóht'e ts'eníwë goghárats'eyúda gha goda dáhet'e het'ódéða keníwë k'éhtá goghálakeyeda gha.

Gowere March 2004 ðakú ðeyi t'áhsí gósha goghálats'eyúda goghárats'eyeda gha xədə begháre ðagot'í ðeyi kəhsí yíle hídu níwále júhdá dəhogá yerí bets'ë sōba góhli hek'ëyadígódi gha ðeá həhsí w'ílá, hídu mení goghárayeda gha gok'e dáhwi'ike ðeyi xədə k'éhta ðeghálakeyeda du lehúyóle. ðeyi goghárayeda gha gok'e dáhwi'ike March 2004 ðeyi t'áhsí gósha goghálats'eyeda goghárats'eyeda gha xədə bek'éhtá ðagot'í begháts'eyúda gha kídeyítł'e yítł'ayá beðeá hé ðeyi xədə bek'éhtá ðeghálats'eyeda yíle ðedé ðaragokíli.

ðeyi beðeá hé xədə k'éhtá goghálats'eyeda híka ðeyi goghárayeda gha gok'e dáhwi'ike kuwebsite k'e dúle bika ts'eníwë. ðeyi la mvierb.nt.ca gots'ë ðeyi “Reference Library” k'eyá begodé déhtł'e.

1.3 Júhdá Dehogá yerí Bets'ë Sōba Góhli Hek'ëyadígódi gha ðeá

Júhdá Dehogá yerí Bets'ë Sōba Góhli Hek'ëyadígódi gha ðeá həhsí. Hagú 2005 júhdá dehogá godéða neh hesórídaots'edénihø hé ðedegha k'óots'uwe gogha ðelehé xədə ts'əhsí heyagúwë gogha ðeá ðedé ðaráyá. ðeyi ðeá k'éhtá ðeyi ðəlshzə t'áhsí kek'ëyadígúdi gogha dene gok'e dáhwi'í gú ðagokíli. ðəlshzə kek'ëyadígúdi dádi dagháre mení gok'eyádəwów'ike, ðeyi mení neh kesórídaodénihøke gota tadə ðarəht'e ðeyi wólé kədi, hagú júhdá hé híde gots'ë Government góza tadə mení wólé kədi. Gowá gogha níde ðeyi mení gok'e dáhwi'ikeyá ðedeta gots'ë ðeyi mení bedagháre gots'ədə ðeyi wólé kədi. ðeyi Sōba Rále, ðeyi mení gok'e déwów'í w'ílá, gots'ë mení bedagháre gots'ədə wólé, gogha denehízi káyeya ta gots'ë mení wólé yeníwë heríáðedétt'e. ðeyi Lışhø Government ðeyi Wek'èezhì gha neh hé tu gha gok'e ts'ədəhw'í dúle dene rákə gok'e ríkələ.

Hæderi ðeá k'éhtá dá ðəlshzə kek'ëyadígúdi gha k'ínagots'urə w'íla gok'e godéhtł'é gú góza neh het'óts'edéwóhə gha xədə yáts'íhsí gha w'íla dúle, gots'ë neh hé tu gha xədə bek'éhtá ðagút'í yáts'íhsí gha w'ílá, gots'ë t'áhsí héðegoríwí were gogháts'eyeda ghaní w'ílá, gots'ë t'áhsí hé dágóht'ë gogháts'eyeda w'ílá, gots'ë t'áhsí gósha goghálats'eyúda ts'ípóné dágóht'e goka goghárats'eyeda gogha w'íla gogodə gota wela. ðeyi

ʔeʔá beʔedĭhtĭ'é k'e w'ila yá neh, yát'á, tu dá gok'e k'ínats'erehta ʔeyi goghə w'ílá gots'ə dá səba hé gots'ə k'ínagow'e goghálats'eyeda gha xədə gok'e godéhtĭ'e.

Həderi ʔeʔá hĭdú nıwále ʔedé ʔaráya dagháré ʔeyi Lĭshə ʔedegha neh kesórıdaokedénihʔo ghə begodə gok'e godéhtĭ'e ta ʔeyi Wek'èezhì ʔeyi neh het'óots'edéhʔa gha dene gok'e dəhw'ı gha du begodé gota weʔo. ʔeyi Lĭshə Government ʔeyi judəhyə ʔedegha neh hesórıdaokedénihʔo gok'e dá neh het'ókedéwəhʔa gogha ʔəkədəmıyá ʔeʔá yákıhsı.

ʔeyi Dehcho ʔeyi dá neh het'óts'edéwəhʔá kədə gha dene gok'e dəhw'ı, ʔeyi Dehcho First Nations hĭdú gogha t'áhsı kehé dá ʔedegha k'ínagokuʔa gogha xədə kəhsı k'éhtá ʔeyi Dehcho ʔekə dá neh het'óts'edéwəhʔa gogha xədə kəhsı.

1.4 Yá Neh Kágodénıla Dá Neh Het'óts'edéwəhʔa Gogha Dene Gok'eyádəhw'ı

ʔeyi Gwich'm hé Sahtú ʔeyi neh dá bet'óts'edéwəhʔa gogha gok'e dəhw'ı ʔəkədəmıyá judəhyə ʔedegha neh kesórıdaokedénihʔo dagháré dá got'óts'edéwəhʔa, dá bek'e ʔeghálats'eyúda, ʔəkədəmıyá gok'e ʔeghálakeyeda. Judəhyə neh besórıdaots'edénihʔo, ʔeyi neh bet'óts'edéwəhʔa gogha xədə yáts'ıhsı ʔeyi k'enı judəhyə neh, tu, gots'e góza yeri bets'ə səba gəhlı dúle bet'óts'edéhʔa hadədı gú gok'e godéhtĭ'e. ʔeyi neh

hé tu gha gok'e dəhw'ı judəhyə neh hé tu het'óts'edéwəhʔa ghamı ʔedĭhtĭ'é dene ghákuhshu nıdé ʔeyi neh kágodénıla gogha neh het'óts'edéwəhʔa gogha xədə wela k'éhtá k'ínagokeʔa gha.

1.5 Neh Kágodénıla Gogha Neh Hé Tu Gha Gok'edəhw'ıke

Júhdá Dəhogá yeri bets'ə səba gəhlı hek'eyədıgódı gogha ʔeʔá dagháré júhdá Dəhogá neh hé tu gha gok'edəhw'ı w'ılá, yá neh kágodénıla gogha neh hé tu gha gok'e dəhw'ı héʔegonıwe. Həderıkeyá:

- Gwich'm neh hé tu gha gha gok'e dəhw'ı
- Sahtú neh hé tu gha gok'e dəhw'ı
- Wek'èezhì neh hé tu gha gok'e dəhw'ı

ʔeyi neh hé tu gha gok'e dəhw'ı judəhyə t'áhsı gálats'eyúda gots'udəkə nıdé ʔala goghákeyeda gháré ʔeyi júhdá Dəhogá t'áhsı gəsha goghálats'eyúda ts'nəné dágəht'e gəka goghárayeda gha gok'e dəhw'ı sú goghárayeda gha got'ódéʔá kenıwe gháré ʔeká ʔagókədı. ʔeyi t'áhsı gəsha goghálats'eyúda ʔeyi ts'nəné dágəht'e goghárats'eyıda ghə ʔaragót'e yıtĭ'ə ʔeyi ʔegháláyıda ts'ə həʔə ts'edeyıdı nıdé ʔeyi neh hé tu gha gok'e dəhw'ıkeyá gogha ʔedĭhtĭ'é goghákələ gha. ʔedĭhtĭ'é bedagháré t'áhsı goghálats'eyeda dene ghákələ ʔeyi ʔeʔá dagháré ʔeghálakeyedayá ʔəkət'ı.

Júhdá Dehogá neh hé tu gha gok'e dəhw'ı ʔeyi gots'əhəné ʔagodéhsha gú yá neh kágodénıla gots'ə gok'e dəhw'ı gok'ets'ene ʔagodéhsele kólı góza ʔəkət'ı. Derıuwanı nıdé ʔeyi neh kágodénıla gots'ə neh hé tu gha gok'e dəhw'ı ʔeyi júhdá Dehogá neh hé tu gha gok'e dəhw'ı gha yá neh kágodénıla gots'ə gok'e kədəhw'ı k'ə gokuzi. Həderı neh kágodénıla gots'ə gok'e dəhw'ı judəhyə ʔedegha neh kesórıdaokedénihʔo k'e dá neh hé tu het'óts'edéhʔa kudagháré ʔagot'ı.

1.6 Júhdá Dehogá Godé?a Gogha Neh Hé Tu Gogha Gok'e Dáhw'1

Júhdá Dehogá godé?a neh hé tu gha mení gok'e dáhw'1la, ?ey1 neh kágodén1la taodet'e gogha neh hé tu gha gok'e dáhw'1 w'1lá gots'ę mení k'ála denéné kesórídaonéh?ále ts'ę deneyá, gok'e dáhw'1. Júhdá Dehogá neh hé tu gha gok'e dáhw'1 ?ey1 t'áhs1 gósha goghálats'eyúda goghárakeyeda ghayá gok'e kádáhw'1 gú gózə w'1la dú?agóht'e goghayá ?edıht'1'é ?ekáht'e bedagháre goghálats'eyeda dene ghákələ:

- Judáhyó neh kesórídaonét'ólen1 t'áhs1 gósha goghálats'eyúda gots'udəkə nídé
- ?ey1 yó neh kágodén1la gogha neh hé tu gha gok'e dáhw'1 judáhyó neh lát'e ts'éh?óné t'áhs1 gósha goghálats'eyúda gots'udəkə nídé
- Júhdá Dəhogá godudzıne lán1 ?eyuw1 néné t'áhs1 gósha goghálats'eyúda gots'udəkə nídé

Júhdá Dəhogá godé?a neh hé tu gha gok'e dáhw'1 ?ey1 gózə w'1la júhdá neh kágodén1la gogha gok'e dáhw'1ke, ?ey1 Gwitch'im, Sahtú, hé Wek'èzhıı neh hé tu gha gok'e dáhw'1 sú léghóht'1'é hén1 júhdá Dehogá neh hé tu het'óts'edéh?a gha kək'ádıkáđı gogha gok'e k'ınakerehta w'1la.

1.7 Júhdá Dəhogá T'áhs1 Gósha Goghálats'eyeda Ts'ÍPÓNÉ DÁGÓHT'E Goghárayeda Gha Gok'e Dáhw'1ke

Lán1 neh hé tu gha gok'e dáhw'1, Government ku?egháláyıđá káde?á lígı gots'ę dódı nídé, Denewá dódı nídé, kóta gogha ?efedáhw'1 ?ey1 t'áhs1 gósha goghálats'eyúda gots'udəkə gots'1?óné lá ?adı neh hétoodəw1 gha kenıwé nídé w'1lá dódı nídé kóta dene gogháre rá?adı?ekewe gha kenıwé nídé, dúle ?ey1 MVEIRB gha gok'e dáhw'1 wáyı súde goghárakeyúda gha ?agókəđı gha dúle.

?ey1 goghárayeda gha gok'e dáhw'1ke t'áhs1 gósha

goghálats'eyudá nídé gots'1?óné dágóht'e goka goghárats'eyuda kəđı gha dúle. ?ey1 ?egháláyıđá goghamı xáre goghárakeyudá kəđı nídé gogha ?edekeh?a, ?eyıyá Móla k'ę “calling up” gódəđı.

1.8 T'áhs1 Gósha Goghálats'eyúda Ts'ÍPÓNÉ DÁGÓHT'E Hıka Goghárats'eyeda Be?egháláyıđá Ghə Godə Hıđı

T'áhs1 gósha goghálats'eyúda gháre dágóht'e gha goka goghárats'eyeda ?ey1 gogháre yó neh, tu, yát'a lá goshó síguwı goch'á kek'ęts'úđı goghayá gok'éhta goghálats'eyeda. Həderı dú?agóht'e dagháre goghálats'eyeda ?ey1 gogháre w'1la Denewáke w'1lá gots'ę gózə kóta dene rádə yerı ghə rá?adı?ekewe kek'şyədıkáđı wóle gha ?agóht'e.

Judáhyó ?ey1 goghárats'eyeda lahot'e goghə ?aragót'e yıht'1'á nídé w'1lá gots'ę, ?ey1 yerı goghálats'eyudá ts'əđı dugoxóht'1'é du go?ósho yát'a, neh, tu ?ekáht'e sígowı gha yıléle nídé w'1lá gots'ę du kóta dene dugoxósho goghə rá?adı?ewe nıdezo goghálats'eyúda gha dúle ?edıht'1'é kugháyə.

?egháláyıđá dagháre neh, tu, yát'a hé ?edé rıgonəwı – hóyı ?egháláyıđá begha sórigots'énı?ə gots'ę begha sórigots'énı?óle, judáhyó begháre neh, tu, yát'a hé ?ehdagonəwı yá ?agódəđı. Júhdá Dəhogá godé?anı environment ts'əđı nídé ?ey1 la neh, tu, yát'a, gots'ę hóyı yerı góđı hıłı w'1lá, gots'ę dene, gots'ę kóta dene rádə ?areyóné goghə yá?adəđı.

Denewına t'áhs1 kexóht'1'é súde ?ehdagonəwı – T'áhs1 gósha kehé ?ehdagonəwı k'ęts'ene

ʔagówót'e gogha k'ínagots'eʔa gha dódí nídé goxóht'é denewina yeri súde got'óts'edéhʔa lahot'e sígowı gha, dódí nídé lahot'e goxóht'é ʔehdagonówı gha.

Kóta rádə t'áhsı gháré goshó ráʔadıʔekewe

– Kóta ráde yeri goghə ráʔadıʔets'ewe k'éts'ene ʔagówót'e gogha k'ínagots'eʔa gha. Həderı xədə “goshó”, “kóta rádə goghə ráʔadıʔewe”, hé “ʔadahxə” dədı, wáyı gots'éhʔóné yeri ʔagódədı kots'edúhshá ts'enıwə nídé ʔeyı júhdá

Dəhogá godéʔa yeri bets'ə səba góhlı hek'éyədıgódı gha ʔeʔá beʔedıht'é tá wáyı goghə ʔedát'ə. Hagú ʔeyı sasóné béhé ʔets'édéht'é hé jə gok'e dúle gəkats'enıwə, mveırb.nt.ca.

ʔeʔá Dagharé ʔagot'ı (s.115 gháré)

115. derı beʔudıta dagharé ʔəkú hıt'ú w'ıla, gots'ə forı gogha həderı dúʔagóht'e gəka ʔeghálats'eyeda gha.

(a) ʔeghálayıdá gósha kexóht'é neh, tu hé yát'a síguwı goch'á kek'égúdı gogha.

(b) Júhdá Dəhogá kóta yágodénıla dá ʔehta dene ts'ılı, gots'ə dene hék'égúʔá hayızə səba hé ʔeghálayıdá dagharé kóta rádə hek'égúdı gha.

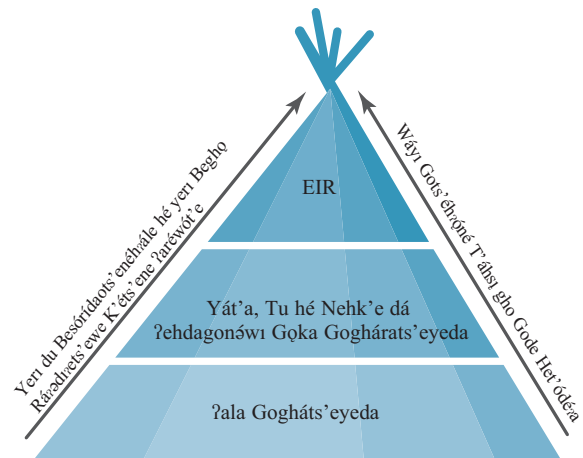
(c) 1982 derı Canada gogha ʔeʔá sho həhsı ta beʔedıt'é 35 dagharé jə Canada Denewáke gonezə ʔakút'e ʔeyı kek'égúdı gha got'ódéʔa dągháre w'ılá gots'ə júhdá Dəhogá memı got'ódéhʔa hılı gha w'ıla.

Həderı taodet'emı dagharé t'áhsı goghálats'eyúda hé dągóht'e gha goghárats'eyúda goghálats'eyudá nídé həderı dagharé ʔagot'ı gha:

- ʔala gogháts'eyeda
- T'áhsı gálats'eyúda gots'udəkə hé dągóht'e gha gogháts'eyeda
- T'áhsı gálats'eyúda gots'udəkə gots'ıʔóné dągówót'e gəka ʔareyóné goghárats'eyeda

T'áhsı goghálats'eyúda gots'udəkə ʔala goghákeyeda hé zə k'áhjıme ʔareyóné ʔeyı hé zə kughá k'ínagow'e. T'áhsı gósha goghálats'eyúda gots'udəkə nídé gots'ə gots'éhʔóné dągóht'e gəka gogháts'eyeda gha ʔagokəhı nídé wáyı goxóht'é dągóht'e dagharé sú heʔə kúts'ədı gha, dódí nídé ʔəhdíné kúts'ədı kots'edúhshá goghayá ʔagot'ı gha. ʔeyı yeri t'áhsı gósha goghálats'eyúda gots'udəkə gots'éhʔóné dene hılı ʔareyóné gogá konıhshə ʔagót'ı yıt'á nídé ʔeyı goghárats'eyeda goghálats'eyeda yıle hai yeri súde begə gots'ede hé yeri begə ráʔadıʔets'ewe ghə wáyı goghə kots'enıhshə gha.

Júhdá Dəhogá godéʔa gota yeri gálats'eyúda ʔala gáts'eyeda, ʔeyı júhdá Dəhogá gogha gots'ə ʔeyı neh

Beghát's'eyúda gha Gok'e Godéht'e 1: EIA – Tagodet'e Dagharé Goghálats'eyeda hé dá Gaw'e

kágodénila gogha weyi neh hé tu gha gok'e dshw'ikeyá k'áhjine areyóné goghálakeyeda.

Weyi wala gogháts'eyeda nídé lá fori gogha goghálakeyeda gú areyóné gogha wets'étai wadáidzíné wékáwánéhwá wágot'ĭ. Hæderi wets'étai wadáidzíné gok'énahta weyi wala gogháyedaíke gots'ê gózə meni goghárayedaíke, weyi yeri gálats'eyudá ts'ədi sú goxŏht'é neh, yát'a, tu sígowi gŏka w'ílá, gots'ê weyi kŏta rádaike gogháre ráwədiwəkewe gha kegokúhəa gha wakŏt'ĭ gha. Dúwəgŏht'eyá “wədəhxŏ ts'eniwə gha gok'áts'ədi” gŏdədi.

Denewá gha, kŏta gogha, júhdá hé hídé gogha wəfedəhw'ike hayízə goghárayeda gha gok'e dshw'ikeyá wala dágŏht'e gŏka goghákeyeda. Weyi goghárayedaíke yeri gálats'eyudá ts'ədi gháre yeri ghŏ ráwədiwəkewe ghŏ weyi wala gogháyedaíke dúle wéká wəhékədi. Judshyá areyóné gogá godə shŭkeyéla yít'á weyi wala gogháyeyídaíke, wədəhxŏ areyóné kehé dágŏht'e gŏka gok'ákŏdi gha. T'áhsĭ kehé wədəhxŏ k'ê wəgŏht'e nídé weyi t'áhsĭ gŏsha goghálats'eyudá ts'ədi weyi meni t'áhsĭ goghárayeda gha gok'e dshw'ike, goghárayeyúda gha wəgŏkədi gha dúle.

Wəghálayída godéwé ts'ĭwŏné dágŏwŏt'e gŏka wáyĭ gogháts'eyeda – dúwəgŏht'e goghálats'eyeda nídé weyi goghárayeyeda gogha gok'e dshw'ike, weyi wəghálayída godéwé gots'udákwə weyi yát'a, neh, tu wəkáht'e kehé sú goshŏ wəhdagonəwĭ gha, gots'ê weyi kŏta dene rádə sú goshŏ gogháre ráwədiwəkewe weyi kegokúhəa gogha k'ĭnagokewə. Weyi goghárayeda gha gok'e dshw'ike weyi yeri gálats'eyudá ts'ədi dáodéshshŏta wəgút'ĭ, kokedúhshəa gogha wakŏt'ĭ gú, gogháre weyi menike goghárayedai yeri sŭré bet'ódéwə weyi gánĭ lŏ goghárayeyúda gha wakút'ĭ gha dúle. Weyi goghárayeda gha gok'e dshw'ike, lánĭ wəghálayída godéwé goxŏht'é yát'a, neh, tu wəkáht'e hé sŭré wəhdagonəwĭ k'ê kughə wəgŏht'e, kŏlí dúle k'ets'ene wəgudə gha k'ĭnagots'ewə nídé weyi meni

goghálayúda wəkánĭ gú goghálayahda nídé dúle hēwə raxŏdídi gŏkədi gha dúle. Judshyá hídé gots'ê wəfe dshw'ĭ hé gózə gogha bedəht'ĭ'e hĭlĭ, hagú láhtare nídé weyi National Energy Board weyi wəghálayída hé dágŏwŏt'e ts'edeyídi ghŏ wədiht'ĭ'é ts'edeyít'ĭ'e kuts'ēni wats'əhŭ, gú weyike gots'ê hēwə kedeyídi nídé weyi meni kudagháre t'áhsĭ goghálats'eyúda gha wədiht'ĭ'é dene ghálə hĭlĭke ts'ê wakŭshŭ, wəkəwədi gots'ê hēwə kedúdi gogha.

Wədəhxŏ gogha gok'áts'ədi – T'áhsĭ goghálats'eyúda gŏhé dágŏht'ê gŏka wala gogháts'eyeda hanídé weyi goxŏht'ê sú yə neh, yát'a, tu kehé wəhdagonəwĭ gha dŏdí nídé sú kŏta dene rádə gogháre ráwədiwəke wéká wəgŏht'e gŏka gok'áts'ədi.

K'ets'ene wəgŏwŏt'e gogha k'ĭnagots'ewə – Neh, tu, yát'a wékáwəgŏht'ê síguwĭ goch'á lahot'e dŏdí nídé k'ets'ene wəgudə gha k'ĭnagots'ewə.

Weyi yeri goghálats'eyúda goxŏht'ê yeri hé wəhdagodəwŏwĭ dŏdí nídé weyi kŏta dene rádə yeri ghŏ ráwədiwəkewe dúyé k'ets'ene wəgots'ələ nídé weyi meni goghárayeda gha gok'e dshw'ĭ yeri goghálats'eyudá dədi lahot'e wəhdĭmĭ kədi gha dúle dŏdí nídé gots'ĭwŏné sŭré dágŏht'ê gŏka goghárats'eyudá kədi gha dúle.

T'áhsĭ gŏsha goghálats'eyeda ts'ĭwŏné sŭré dágŏht'ê gŏka goghárats'eyeda weyi taodet'e dagháre wéká wəgŏht'ê kehé goghálats'eyedayá wəhət'e, gú hæderi nŏdə dágŏht'ê gŏka goghárats'eyeda yá wəhət'e. Hæderi dúwəgŏht'ê meni goghálayeda la wədəhxáre

dene goghárayúda gha dǎhw'íkeyá ghálayeda. ʔeyi dúʔagǎht'e gogha dǎhw'íke ʔeyi goghárayeda gha gok'e dǎhw'íkeyá gok'e dene ríkələ gú ʔedeta gots'ę dene w'íla dúle gok'e ríkələ.

Hederi t'áhsĬ gǎsha goghálat's'eyúda gha goghárats'eyúda deri nǎdə gogha ʔagokǎh'Ĭ nídé ʔeyi meni gogha gok'e dǎhw'íke w'íla, gots'ę gǎzə meni gogá t'áhsǎ ʔadúhsĬ yeniwęke gogháré súrə ʔareyǎné kehé ʔeyi ʔegháláyida godéwé ts'udǎkə súrə goghárakeyeda gha dúle.

1.9 EIA Bəxədə súrə Yeri ʔagódədi Hé Bəxədə Kádeʔá

ʔegháláyida déwé hé ʔehdagonǎwi hĬka gogháts'eyeda ʔeyi xədə dagháré gálat's'eyeda xədə dəyile gogháré súrə yeri ʔagódədi kodúya gha begodé gok'egodéht'ę. ʔeʔá k'éhtá dát'ę wáyı begodé hots'edúhshá ts'eniwę nídé ʔeyi júhdá Dəhogá yeri bets'ę sǎba gǎhlĬ hek'éyǎdigódi gha ʔeʔá ʔedĬht'ę k'emı gáts'eyúda. Hagú ʔeyi sasǎné béhé ʔets'edéht'ę dagháré dúle begodé hĬka ʔats'eniwę, mveirb.nt.ca gots'ę ʔeyi “Reference Library” k'eniyá begodé gok'e godéht'ę.

MVRMA hé Xədə Bek'éhtá ʔagot'Ĭ HĬdú Gogha Dádát'ę

ʔeyi MVRMA beʔeʔá w'íla gots'ę ʔeyi meni goghárayeda gha gok'e dǎhw'ı ʔeyi xədə kık'éhtá ʔeghálakeyeda March 2005 gots'ę ʔedéʔaya kexǎht'ę begodé héhlá duká ʔarats'ələ gha:

Dene lát'ę t'áhsĬ goghálayedaı, dódı nídé t'áhsĬ goghálayeda got'Ĭnéke - Hədərike t'áhsĬ goghálakeyúda gokudǎkə kexǎht'ę dá

ʔehdagonǎwi gǎka goghárats'eyeda gálat's'eyeda.

ʔegháláyida déwé hé ʔehdagonǎwi hĬka goghárats'eyeda – ʔeyi ʔeʔá dagháré ʔeyi beʔudıtá 132 dagháré ʔeyi t'áhsĬ goghárayeda gok'e dǎhw'ı ʔeyi t'áhsĬ gǎsha hé ʔehdagonǎwi hĬka goghárakeyedayá ʔagódədi.

ʔala Dene – ʔeyi Gwich'in gots'ę Dene, ʔeyi Sahtú gots'ę Dene, dódı nídé gǎzə júhdá Dəhogá neh kágodémıla North Slave, South Slave hé Deh Cho gota gots'ę Dene hé Tadə Mǎla kólı ʔeyi Lıshǎ gots'ę Dene hé Lıshǎ Government ʔakúdədíle.

Dene wına ʔehdagonǎwi – Hóyı neh, tu, yát'a hé dene wına yeri gǎhlĬ hé ʔehdagonǎwı nídé w'íla gǎzə tıch'ádə hĬka ʔagot'Ĭ, gots'ę ʔehta dene ts'ĬlĬ hé dene hék'ęgúʔá hé yáhnı denesho ts'ę yeri dene gha gǎhlĬ kehédai ʔehdagonǎwıyá ʔagódədi.

Menı denǎzə ʔat'Ĭke - T'áhsĬ goghálakeyúda gokudǎkə kexǎht'ę dá ʔehdagonǎwi gǎka goghárats'eyeda ʔeyi meni gogha gok'e dǎhw'íke ʔeyi meni dúʔagǎht'ę kehé dúle denǎzə ʔat'Ĭ ʔeyi gogha xədə dagháré ʔakət'Ĭ k'éhtá dúle denǎzə ʔakət'Ĭ. ʔeyi meni denǎzə ʔat'Ĭ ts'ədı nídé ʔeyi gálayúda zǎ ʔahǎdədíle, ʔeyi Denewá got'Ĭné goghá ʔagút'Ĭ, hĬdé gots'ę meni gogha bedéht'ę hĬlĬ, meni kudagháré ʔedĬht'ę dene gháya hĬlĬ, gots'ę meni xaré benéné k'e ʔagút'Ĭ ke w'íla ʔahǎdədi.

HĬdú gowere gok'ę ʔareyǎné ʔehk'á gohızi gǎhlĬ yĬle dódı ʔagokĬla, gowere gú ʔeyi meni “kughá ʔagút'Ĭke kexǎht'ę denǎzə ʔat'Ĭke”, “meni gogá dəʔuduhke yeniwęke”, gots'ę “Menı t'áhsĬ gogá lǎ gáhurétǎ dagháré goghǎ

yágúda” deri gok’éyá kuhízi góhli yilé hidú
 ʔareyóné “denózə ʔat’ike” k’é gohízi gok’e
 godéht’ é ʔagokíla.

BEGODÉ KÁDEʔÁ 2 ʔALA GOGHÁTSE’YEDA

2.1 ʔala Begodé Ghə

Júhdá Dəhogá t’áhsí gósha gálats’eyúda gots’udəká
 níde ʔeyí ʔala gogháts’eyeda k’áhjine ʔareyóné 95%
 ʔeká ʔaréht’e ʔeyí hé zə ʔagot’í. T’áhsí
 goghálats’eyúda hé dágówót’e goka goghárats’eyeda
 ta ʔeyí ʔala gogháts’eyeda héyá háhwere béhé forí
 k’ínagow’e.

ʔeyí yerí gálats’eyudá ts’ədí sú goxóht’ é neh, yát’a,
 tu sígowí goka w’ílá, gots’ə ʔeyí kóta rádəike
 gogháre ráʔədiʔekewe gha kegokúhʔa gha ʔakət’í
 gha. Həderí ʔala goghákeyeda dagháre du
 dágodéshó dene hé ʔehdagodéwówí, súde yerí
 kexóht’ é ʔagówót’e kegokúhʔa gha ʔagóht’ éle.
 ʔegháláyída gósha ts’íʔóné ʔehdagodéwówí duʔehté
 ʔagóht’ é níde ʔeyí goghárayeda gha gok’e dəhw’ike
 yerí kehé ʔehdagodéwówí, gots’ə gots’íʔóné dá
 ʔehdagodéwówí ghə ʔeká ʔakədi gha.

ʔeyí ʔegháláyída gots’udəká k’áhjine ʔareyóné gogha
 ʔedíht’ é dene gháyə dagháre ʔagot’í, ʔeyí judəhyá
 neh, tu gots’ə gózə yerí neh k’e góhli hé
 ʔeghálats’eyudá níde gogha həʔə dene hádədi
 dagháre ʔagot’í héní.

Judəhyá lámí neh dódí níde tu k’e t’áhsí
 goghálats’eyúda gha ʔedíht’ é sóʔats’íla gots’ə
 gálats’eyúda gogha ʔedíht’ é dene gháhəshu gha
 got’ódéʔá níde ʔeyí neh hé tu gha gok’edəhw’í lígí
 ʔala kígháyeda gha. ʔeyí yerí goghálats’eyúda gha
 ʔedíht’ é sóʔats’íla gózə gogha ʔagóht’ é níde ʔeyí
 gózə gogha kudagháre ʔagot’íke ts’ é ʔakíyələ gha,

ʔeyí government ta mení ʔeká ʔagóht’ é gá
 ʔeghálayedakeyá. ʔeyí goghárayedaí gha gok’e
 dəhw’ike, ʔeyí kóta rádəike, gots’ə t’áhsí gogha
 rádahowe got’ínéke gots’ə hóyí denekeyá ʔeyí t’áhsí
 gálats’eyúda gots’udəká goghárayeyeda gú ʔeyí
 goghə dákeniwə ghə ʔeyí ʔala gogháyedaí gha
 dəhw’ike ʔeká ʔahékədi.

2.2 ʔəkú Hít’ú Kóta Rádəike Denózə ʔawót’í Gha K’ínagots’eʔa

ʔeyí mení kudagháre t’áhsí goghálats’eyúda
 gots’íʔóné dágóht’ é goka goghárats’eyeda gha níde
 ʔeyí kóta rádəike gózə ʔawót’í gha ʔagókədi gha
 got’ódéʔa. T’áhsí goghálats’eyúda kéʔegoríwí were
 ʔeyí kóta rádəike ʔeyí goghə kúégots’ədə gú ʔeyí
 gots’íʔóné dá ʔehdagonówí dai ghə gots’ede níde
 ʔeyí dá goghálats’eyúda kehé yáze ʔedé ʔagots’ələ
 gha got’ódéʔa gha ʔagots’íla níde gogháre ʔareyóné
 yerí goghə ʔadədi kots’emíshə hé denets’érəgodə
 gha.

ʔeyí ʔala gogháyedaíke, ʔeyí t’áhsí gósha
 gálats’eyúda gudəkəke gogha ʔedíht’ é sóʔakəhʔí
 were ʔeyí kóta rádəike fére goghə hégokede gha
 góʔə hagókədi. ʔeyí ʔegháláyída dagháre t’áhsí
 dáréht’ é ghə ráʔədiʔets’ewe dagháre dene
 hérəgokede. ʔeyí hé duʔagóht’ é gogha kóta rádə
 denózə goghə ʔadúdi gha k’ínagots’eʔa ʔeyí
 ʔegháláyída dádéwóhsha dagháre ʔagot’íle. ʔeyí
 t’áhsí gósha gogháláyúdaíke ʔeyí ʔala gogháyedaíke
 ts’ə xədə bek’éhtá ʔagot’í dagháre ʔakət’í gha. ʔeyí
 ʔala gogháyedake ʔeyí xədə bek’éhtá ʔagut’í kədi
 ghə ʔeyí t’áhsí gósha gogháláyúdaíke w’ílá gots’ə
 ʔeyí mení gózə ʔat’íke gogá kegokúhʔa gha ʔakət’í
 gha.

Dukáyá ʔeyí kóta rádəike dúle denózə ʔat’í:

- Yerí goghálats’eyúdá ts’eniwə ghə kóta rádəike
 gowere híht’ í kúwégots’ede.

- Kōta rádāike ?eyi yeri gálats'eyudá ts'ədi k'édéhwá goghō rá?ədī?ekuwe kugháts'ī?á.
- ?eyi kōta rádāike ?eyi t'áhsī gōsha goghálats'eyúda gogá dákeniwē ghō ?eyi gálayúdate ts'ē ?eká ?akedúdi kugháts'ī?á
- Dúragōht'enī ?elehé ts'edáw'í gú dágodeyīdi ghō, ?eyi ?ala gogháyeda gha dāhw'íke hégots'ede gha.

2.3 Gogha ?edīhtl'ē Sō?ats'əhī Rīts'ələ

Hídé gogha w'ílá gots'ē júhdá gogha ?e?á dagháré judáhyá ?egháláyida ts'udó?kə gha ?edīhtl'ē rīts'ələ nídé ?eyi ?ala gogháts'eyúda gha xədə begháré ?agot'ī gota wela. Judáhyá yeri goghálats'eyúda, ?edīhtl'ē dene gháhēshu gháré zō ?agot'ī hanídé ?eyi féré ?ala gogháts'eyeda ghō ?aragót'e yítl'á nídé zō dúle gogha ?edīhtl'ē dene gháhēshu gha ?agōht'e.

?eyi ?egháláyida héhlá du ?edīhtl'ē dagháré goghálats'eyeda gha du got'ódé?á, béhé du go?ósho ?edahgonáwī gha ?agōht'ele kexōht'ē du ?edīhtl'ē dene gháhēshu got'ódé?á. Hagú ?eyi gogha xədə k'éhtá ?agot'ī gogá ?edátl'e sasóné hé ?ets'edétl'e hé bīkats'eniwē gha dúle, ?eyi mveirb.nt.ca gots'ē “Reference Library” haiyá k'e begodé gok'e godéhtl'e.

?egháláyida héhlá gots'ī?óné dá ?ehdagonáwī gōka goghárats'eyeda hai gha du got'ódé?á, be?e?áta be?udítá 119 hé 124 (b) k'éhtámī ?edahxō ts'ónét'e gá forī gogha t'áhsī goghálats'eyúda gha ?agōht'e nídé w'ílá gots'ē yeri gálats'eyeda June 22, 1984 were hē?ē dene hékedeyīdí nídé w'íla ?eyi goghō be?e?áta be?udítá 157.1 k'éhtá du goghárats'eyeda gha got'ódé?á. Həderī nōdə xədə begháré ?agot'ī ?eyi ?e?á hé?egoníwe wereta gots'ē ?agōht'e kexōht'ē ?eká ?agōht'e.

?e?á k'éhtá ?eyi ?egháláyida héhlá June 22, 1984 ?egúhyá gowere ?eyi goghálakeyúda gogha ?edīhtl'ē kughá hēshu hénī hīdú dá gots'ī?óné ?ehdagodéwówī gōka goghárats'eyeda gha du got'ódé?á.

2.4 T'áhsī Gogha ?edīhtl'ē Sō?ayā sū Begodé ?areyóné Gok'e Godéhtl'e Hīka Beghárats'eyeda

?eyi menī t'áhsī gōsha gogháláyida ?eyi gogha ?edīhtl'ē sō?akəhī nídé ?eyi menī ?ala gogháyúdaī gha sū gots'ī?óné neh, yát'a hé tu hé ?ehdagodéwówī, gots'ē sū goxōht'ē ?eyi kōta rádāī sū gogháré rá?ədī?ekewe kokedúhsha gha gogá goda k'éréht'e gok'eríkələ gha. ?eyi hé ?eyi ?ala gogháyedaī, ?eyi gogha ?edīhtl'ē sō?ayā, ?areyóné begodé gok'e godéhtl'e wólé keniwē. Yeri gálats'eyúda gha ?edīhtl'ē sō?ats'əhī k'e begodé k'éréht'ēle nídé ?eyi ?ala gogháyedaī wáyī goghō godə godə?kə gha dúle dódí nídé yeri gálayewídá kədi gokudə?kə dódí gókədi gha dúle, dódí nídé w'íladá gogha ?edīhtl'ē sō?arahhlə gókədi gha dúle. ?eyi ?ala gogháyedaī, ?eyi ?egháláyida gōsha gogha ?edīhtl'ē sō?ayā su begodé k'éréht'e gok'e godéhtl'e féré hīka yegháyeda yítl'á káhxóné gots'ī?óné dágōht'ē gōka yegháyeda ké?egoríhwī gha.

?eyi EIA gha xədə bek'éhtá ?agot'ī k'e ?eyi ?ala gogháyedaī, ?eyi t'áhsī gōsha goghálats'eyúda gha ?edīhtl'ē sō?ats'əhī dá beghálats'eyúda keniwē ghō godə gok'e godéhtl'e hīka gáts'eyúda.

2.5 Gózə Deneghamē T'áhsī Gok'e ?egháláyedaī Got'ínéke, ?eyi Goghárayedaī gha Gok'e Dáhw'í hé Kōta Rádə Kokedúhsha gha ?agóts'ədi

?e?á hé?egoníwe were gots'ē ?agōht'e hénī –

Judóhyá t'áhsí gósha goghálats'eyúda gha wediht'é só'áya weyi meni wala gogháyedai hai ká bek'e godá k'éréht'é hadi níde weyi gózə goghárayúda káde'á, weyi government káde'á gha wefedəhw'ike, Denewá gha wefedəhw'ike, gots'ə weyi kóta rádə, wéká wəhət'eike weyi meni weyi wediht'é só'áya gá godá dúle het'óts'edéh'ə ghə t'áhsá wadike kodúhsha gha wəghóhdi. Weyi wala gogháts'eyúda hé hói'í kóta gots'ə dene denəzə wawót'í gogha weyi godá wediht'é k'e w'ílá gots'ə weyi sasóné béhé wets'edétt'e, internet k'e begodé gok'e godéht'é wakıyəh'í.

Weyi wala gogháts'eyeda weyi gózə t'áhsí káde'á gogha dəhw'í got'ínéke weyi ke gha w'ílá gots'ə dene wəreyóné gha godá ríkəłə. Həderi duká goghálats'eyeda godagháre weyi t'áhsí káde'á gogha dəhw'í got'ínéke dúle gogá dá goghə gokudə wéká wəghóht'e kéhé gowere wəłəhəzə kesórídaokenéh'ə gha dúle got'ókédéh'ə.

2.6 Yeri kéhé wədahxə wəhdagonəwí hé Dádúle K'éts'ene wəgówót'e gha K'ínagots'e'ə wəreyóné Gok'eríagots'edétt'e

Weyi wala gogháyedaiké weyi wəghálayída godéwé ts'í'póné duagóht'e kéhé wədahxə wəhdagonəwí góka goghákeyeda:

- neh
- tu
- yát'a
- gózə wəreyóné yeri dene wina góhli
- tıch'ádə bıka wəgot'í
- wəhta dene ts'ılı, səba hé dá k'ínagow'e, gots'ə dene hék'əgú'á hé dágóht'e
- yáhnı gots'ə yeri bet'óts'edéh'ə

Weyi meni goghálayúda gudəká, gots'ə meni gogá konıhshəke, kóta gots'ə deneke hagú gózə meni

goghárats'eyeda hé denəzə wəyət'í wəreyóné goghə dákenıwə goxədə ghárayekeda gogháre weyi wala gogháyedaiké həderi wəghálayedá gósha kəxóht'é dádúle dene hé wədə rıgonəwı, gots'ə weyi meni goghálayúda dádúle k'éts'ene wəgudə gogha duká goghálayuhdá hadi goxədə w'ílá, gots'ə weyi wala gogháyedai dá dúle k'éts'ene wəgudə gha goghálats'eyeda gha xədə yákıhsı weyi wəreyóné gok'e rıagokedétt'e gha.

2.7 “wədahxə Ts'enıwə hé Gok'áts'ədi” hé K'ínagots'e'ə

Wəghálayída gósha ts'í'póné dágówót'e góka dúwəghóht'e góka yá wala gogháts'eyeda:

- Sú gogháre yát'a, neh gots'ə tu hé goshó wədə wəgudə gha
- Sú gogháre kóta t'áhsí ghə wəwədiwets'ewe

Weyi wədahxə ts'enıwə gogha gok'áts'ədi, weyi yeri goghálats'eyudá ts'ədi dádéhshə wəgudə ts'enıwə hé dádéhshə got'óts'edéh'ə weyi godagháreyá wats'ət'í. Weyi wala gogháyedaiké, dúwəghóht'e gókayá lə goghárayekeda gha, weyi yeri goghálats'eyudá ts'ədi dádéhshə goduw'ı, dádéhwá gogha wəgút'ı, neh dádéhsha k'e k'ínaguw'e, wəghálayída dagháre dágóht'e gha ts'ədi sú súde gok'ə wəgudə góka goghákeyeda gha.

2.8 Wala Gogháts'eyída Dagháre Gok'e Xədə Ts'əhsı hé Yeri Kəxóht'é Wéká Xədə Ts'əhsı ghə Wets'edétt'e

Weyi wala gogháyedaiké t'áhsí gok'e xədə kəhsı níde yeri kəxóht'é wéká goghálats'eyudá kədi súde gonezə gogá kots'edúhsha gogha k'ínagoku'ə gha gokeh'ə.

Weyi wala gogháyedaiké weyi goghə wediht'é kedeyıtt'e ghə wərakıtt'e ts'ə həwə ts'ede'yıdı yıtt'a

nídé ʔeyí gota ʔeká ʔagóht'e gogha bedéht'e hı́ı dızi yek'e rı́həʔai gha. ʔeyí ʔala gogháyedaıke ʔeyí nədə gok'e xədə kəhsı, ʔeyí menı ʔeghálayıda godéwé goghálayıdaıke, gots'ə ʔeyí menıke gózə goghárayıdaı, ʔeyí goghárayedaı gha gok'e dəhw'ı hé hóyí kóta gots'ə dene dúʔahəʔ'eıke ʔeyí goʔedıht'e gots'ə həkədəsı gha.

2.9 Gózəkə Wáyı Begháts'eyudá Kədı

ʔeyí ʔala gogháyedaı, ʔeyí ʔeghálayıda godéwé gots'ıʔóné ʔehdagonəwı gəka goghárats'eyeda gha du got'ódéʔa kədı gha dúle, kólí gózə t'áhsı kádeʔa gogha dəhw'ı got'ıne, ʔeyí menı wáyı goghárats'eyudá kədı gha dúle kılıke ʔeyí yerı gogháts'eyudá ts'ədı goxóht'e ʔeyí súde t'áhsı kehé ʔehdagonəwı kenıwə dódı nídé kóta dene goghə ráʔadıʔəwe dagháre wáyı gogháts'eyudá kədı gha dúle. Həderı dúʔagóht'e gha dəhw'ı got'ınekeyá ʔeyı yerı gálats'eyúda wáyı dágówót'e gəka goghárats'eyudá kədı gha dúle:

- ʔeyı Goghárayeda gha Gok'e Dəhw'ı
- Menı kudagháre ʔagot'ı gha dəhw'ı, ʔeyı National Energy Board ʔekáht'e, gots'ə híde hé júhdá gogha government gota t'áhsı gogá ʔeghálayeda got'ıneke w'ıla
- ʔeyı Gwich'in Tribal Council, Sahtu Secretariat Incorporated, gots'ə ʔeyı Lıshó gha Government
- Júhdá Dehogá godéʔa gota kóta gogha ʔefe dəhw'ı

Həderı dúʔagóht'e gogha dəhw'ı got'ıneke judəhyə ʔeghálayıda godéwé gots'udákə godagháre dágóht'e gəka wáyı gáts'eyudá kədı nídé ʔeyı ʔala gogháyeyıdaıke goghə ʔedıht'e kedeyıtt'e yıle ʔeyı gok'ə ʔəkədədını w'ıla yerı kexóht'e ʔeyı goghárats'eyeda wólé kenıwə ghə súde gonezə ʔedıht'e k'emı gogodé kedéht'e gha.

BEGODÉ KÁDEʔÁ 3: T'ÁHSı GÓSHA GOGHÁLATS'EYÚDA TS'ıʔÓNÉ DÁGÓHT'E GOGHÁTS'EYEDA BEʔEGHÁLAYÍDÁ

3.1 ʔala Begodé Ghə

ʔeyı t'áhsı gogháts'eyúda gots'udákə k'áhıne ʔareyóné gots'ıʔóné dágówót'e gəka goghárats'eyeda gha du got'ódéʔa, kólí w'ıladá goghárats'eyudá ts'ədı nídé ʔeyı neh, tu, hé yát'a, gots'ə dene hé dá gots'ıʔóné ʔehdagodéwówı hıka súde gogháts'eyeda gha. Júhdá Dehogá ʔeyı goghárayeda gha gok'e dəhw'ı t'áhsı gósha gogháts'eyúda ʔeyı gots'ıʔóné neh, yát'a hé tu hé dágóht'e, gots'ə ʔeyı kóta dene rádaıke yerı goghə ráʔadıʔekewe gogá kegokúhə gəka goghárayeda yáʔakıt'e.

Júhdá Dehogá ʔeyı t'áhsı goghárayeda gha gok'e dəhw'ı ʔəkədədınızoyá kudagháre ʔeyı ʔeghálayıda godéwé hé dá ʔehdagodéwówı gəka goghárats'eyeda gogha kudéht'e yáʔakıt'e.

Haıgha Rágudı – T'áhsı kehé t'áhsá ʔagodə gha rágudı.

3.2 ʔeyı Goghárayeda gha Gok'e Dəhw'ı Ghə

Júhdá Dehogá t'áhsı gósha gálats'eyúda gots'ıʔóné dágóht'e gogha goghárayeda gha gok'e dəhw'ıke ʔeyı la ʔedahxáre ʔéhná gots'ə ʔələhə kek'əyadıgódı gogha gok'e ts'ədəhw'ı. ʔeyı goghárayeda gha gok'e

dáhw'í yeri gálakeyúda gha kuríʔenétí'e kehé gots'érákúdí gogha dene gózə ʔegháláyeda. ʔeyí gogha ʔegháláyeda ʔeyí goghárats'eyeda gha gok'e dáhw'í k'éhtáyá gogha ʔeghálakeyeda, gots'ə judáhyá t'áhsí gósha goghálats'eyúda ts'íʔóné dágóht'e goka gogháts'eyeda hé ʔagot'í níde ʔeyí kóta gots'ə dene hé t'áhsí kádeʔá gogha ʔegháláyeda got'íne ʔeyí gogha ʔegháláyedaíkeyá ts'ə goghə gokədə gha.

ʔeyí goghárayeda gha gok'e dáhw'í judáhyá dúʔagóht'e goghálakeyeda níde ʔeyí xədə bek'éhtá ʔəhw'í ʔeghálats'eyeda gha xədə k'éht'áyá ʔakət'í. Dúká ʔagówót'e gókayá ʔeyí xədə bek'éhtá ʔəhw'í ʔeghálats'eyeda dagháre ʔeghálakeyeda.

- T'áhsí goghə denázə gots'udə gogha sóʔadéhwá gowere ʔedegha sórigots'əʔa gogha dene ghágokéʔa
- ʔeyí denázə ʔat'íke t'áhsí gogá dákeniwə goyená t'áhsá ʔagodeyídí níde gogá godə ríhəya níde goghə daʔekudahke gogha sóʔanéhwa goghá gokéʔa gha
- ʔeyí goghárayedaí gha gok'e dáhw'í judáhyá yeri goghə ʔadədí gá godə ʔareyóné kughádéníwe yít'á nídeʔú dúle gogá xədə kəhsí
- ʔeyí goghárayedaí gha gok'e dáhw'í ʔəkədədíníyá nodə gok'e xədə kəhsí ʔagóht'ə héní judáhyá lání kóta gogá gots'udə gha ʔagokəhʔí níde ʔedahxaré dáts'ədí gokuwéhʔə gha.
- ʔeyí goghárayedaí gha gok'e dáhw'í ʔeyí nədə gok'e xədə yákíhsí kexóht'é dágówót'e kúts'ədí gha kuts'uhʔa goch'á ʔeyí t'áhsí gálats'eyúda gudákəke hé gózə begə gots'ede hé denázə ʔat'íke dúyé yeri gálakeyeda godudzíne goghá ʔakət'í

3.3 T'áhsí Kádeʔá Gogha Dáhw'í Got'íne Yeri Kuʔegháláyídá Híhí

T'áhsí gósha goghálats'eyúda gots'udəkə ts'íʔóné dágóht'e gogha gogháts'eyeda kehé híhí kádeʔákeyá denázə ʔat'í. Həderí godə la mení denázə ʔat'í kádeʔá mení ʔakít'e hé yeri kuʔegháláyídá ʔahət'e hé yeri gogha kuríʔedétt'e ghə gode yáʔahət'e:

Mení gogháláyúdaíke – ʔeyí t'áhsí gósha gálats'eyúda gots'udəkə ts'íʔóné dágówót'e goka gogháts'eyeda hé ʔagot'í níde ʔeyí gáláyúdaíkeyá ʔeyí gárayeda gha gok'e dáhw'í ʔeyí yeri gálakeyúda du goʔsho gots'íʔóné t'áhsí kehé ʔehda gonówí gha góʔəle w'íla gots'ə yeri kehé goshó ʔehda gonówí haníde dádúle k'éts'ene ʔagówót'e gha k'ínagokeʔa ghə gok'ə ʔakerúwí gogha gots'ə gokede gha. ʔeyí gáláyúdaíke ʔeyí yeri goghálakeyúda gogá gokede gha gú ʔala goghákeyeda dagháre yeri kehé ʔadahxə ʔehdagonówí keníwə ghə dene hegokede gha hagú gózə w'íla t'áhsí goghə dakuts'edehke níde dene héragokede gha, gots'ə judáhyá kóta gogá gots'udə gha ʔagot'í níde ʔəkədədíní w'íla denázə ʔakət'í gha.

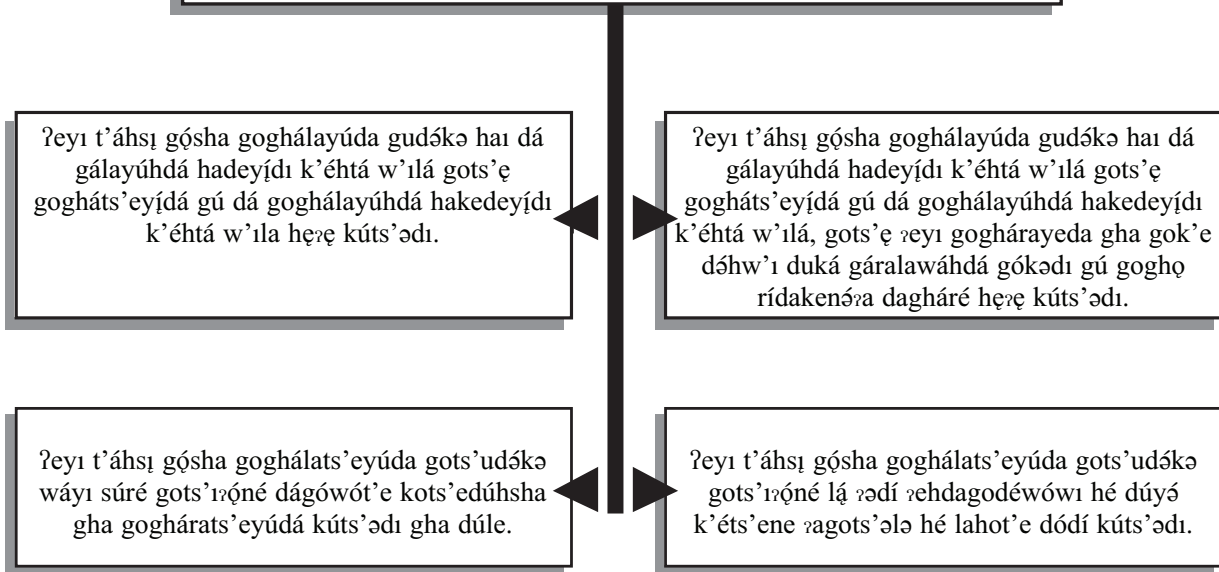
Dúʔagóht'e kehé Denázə ʔat'íke – ʔegháláyída godéwé dá goghárats'eyeda gha gonezə keníwə ghə dene ts'ə gokede. Yeri gálats'eyúda gots'udəkə ghə daʔukedehke, gogá yeri kokenihshə ghə dene hégokede, ʔeyí gáláyúdaíke dá gok'e ʔeghálakeyúda ghə dákeniwə ghə dene ts'ə gokede, hagú t'áhsí goghə dakuts'edehke níde goghə dene héragokede hé judáhyá kóta goghə gots'udə gha ʔagot'í níde denázə ʔakət'í.

Kóta gots'ə dene – ʔeyí judáhyá dene ʔareyóné gha gots'ədə ʔakəhʔí níde t'áhsí gogá dakeniwə ghə dúle gokede dódí níde ʔeyí goghárayeda gha gok'e dáhw'í ʔeyí t'áhsí gogá dákeniwə ghə dúle gots'ə ʔekedétt'e.

T'áhsí goghálats'eyúda gha kudagháre ʔedíht'é dene gháyə gha kudéht'e híhíke – ʔəkədədíníyá judáhyá

Júhdá Dehogá ʔegháláyída Ts'ı́ǵné Dágóht'e Gọka Goghárayeda gha Gok'e Dəhw'ı, dı́godet'e dagháré dúle t'áhsı gok'e xədə yákıhsı.

Begháts'eyúda gha Gok'e Godéht'e 2: ʔeyı Goghárayeda gha Gok'e Dəhw'ı T'áhsı gok'e Xədə Kuhsı kehé yerı Kughá Góla

t'áhsı gósha goghálats'eyúda hé dágóht'e gogha goghárats'eyeda gha ʔedıht'é ts'ə heꞤe ts'ədıyıdı níde dá dúle k'éts'ene ʔehdagodéwówı gogha gálat's'eyúda kudagháré ʔagot'ı hé gogha ʔedıht'é dene ghákə́lə.

Hı́de gots'ə ʔefedəhw'ı ta bedéht'e – Sóba Rále

Government gha menı ʔefe berı́renétt'eıke – ʔeꞤá k'éhtá yerı gálat's'eyúda ts'ədı ʔeyı menı gogha k'áhowe dagháré híde gots'ə júhdáı néné gogha ʔefe dəhw'ıta gogha berı́redétt'eı.

Kudagháré ʔagút'ı gha kurı́redétt'eı kádeꞤá – Hı́dú gogha National Energy Board ʔeyıkezoýá kudagháré ʔagút'ı gha kurı́redétt'eı kádeꞤá kılı. ʔeyı National Energy Board ʔeyı ʔefe dəhw'ıta t'áhsı gogha berı́redétt'eı hılı k'éhtá ʔeyı le hé ʔeghálats'eyeda ganı dágówót'é kenıwe gha dúle xədə yákıhsı.

3.4 T'áhsı Gósha Goghálats'eyúda Hé Dágóht'e Gọka Gogháts'eyeda Hé Dá Gowá Goghálats'eyuda Gha Xədə

ʔegháláyıda gósha ʔareyóné ʔeleyedádet'e yá ʔahet'e ʔeyı kexóht'é nı ʔeyı goghárakeyuda gha gok'e dəhw'ı yerı goghálats'eyuda ts'edı dágodéshha hé daodéshshó ʔagút'ı haıze yerı gálat's'eyúda dedı hé ʔegháláyıda dáhet'e ʔahédedı dagháré w'ıla.

T'áhsı gósha goghálats'eyuda hé dágóht'e gọka gogháts'eyeda níde dúʔagóht'e dagháré ʔagot'ı

- Yerı gálat's'eyuda gha ʔedıht'ı́é sóꞤaya kugháhəshu gots'ə ʔeyı ʔala menı gogháyeýıda gots'ə godə gots'əꞤaı.
- Yerı goghálats'eyúda ts'edı dágoharé yerı kehé ʔehdagonéwı ghə ʔeká ʔats'edı.
- Yerı goghálats'eyúda ts'ədı ʔeyı menı gálayúda

ts'ę gogá dá gálakeyúda ghọ godə gokudəká.

- Gots'énóné goghọ daꝛukudehke.
- T'áhsí gósha goghálats'eyuda ts'ədí sú ʔedé ʔagots'ələ gha got'ódeʔá hé sú gok'e k'ínats'erehta gha got'ódeʔa gok'e xədə kehşı.
- Yeri goghálats'eyúdá ts'ədí gogá duʔagóht'eni gogha xədə kehşı gots'ę heʔe ts'edúdí kólú yeri kehé ʔehdagodéwowını k'éts'ene ʔagúwót'e gogha gálats'eyúda hé waiyı gots'ęhóné goghárats'eyúda gogha dúle ʔaragots'ələ.

3.5 ʔehdagonéwı Goka Goghárats'eyeda

ʔala goghárats'eyeda kéʔegorıwı nídé ʔeyı goghárayeda gha gok'e déhw'ı ʔeyı menı goghálayúda hé dúʔagóht'eni goghárats'eyeda hé menı denézəni ʔat'ı gha kenıwe ts'é godə ríkıʔa hagú kéʔegots'enıhwı gókədi.

ʔeghálayıdadéwé menı goghálayúda dá goghálakeyúda gogá ʔedıhtl'é ʔeyı goghárayúda gha déhw'ı ts'é ríkəyələ ʔeyıtl'á ʔala kéʔegorıwı hagú ʔeyı dene ke ʔeyı gots'ę t'áhi kádeʔagot'ıné ke sú hederı ʔeghálayıda hé dágóht'e goka goghákeyúda denezə ʔawıt'ı kenıwe ghọ dagokedeheke.

3.6 Júhdá Dəhogá T'áhsı Gósha Goghálats'eyudá Nídé

Júhdá Dəhogá t'áhsı gósha goghálats'eyúda gogha ʔadedı nídé gok'énéhta tl'uyánıt'ı sú godate ʔagút'ı goka ʔeyı goghárayeda gogha gok'e déhw'ı kegokúhʔa goka ʔakət'ı gha. ʔeyı neh kádeʔá ʔahéhıdı la Nunavut w'ıla hídá ʔerákəke ʔedegha neh kesórıdaodénıh'ó ʔeyı gok'e w'ılá gots'ę Yukon Territory dódı nıde Alberta yá ʔagódedı. ʔeká ʔagóht'e nídé ʔeyı goghárayeda gha gok'e déhw'ı ʔeyı judéhyá ʔagut'ı gogha menı gogha ʔefe déhw'ı goghọ gots'ę gokede gha. ʔeyı ʔeghálayıda hé

dágúwot'e gogháts'eyúda goghọ gots'ę gokede gha gots'ę sú dene gózə ʔaw'ıt'ı kenıwe ghọ dagokedeheke gha.

3.7 Godə Ts'ıshu Lání Denegha Ríts'ələ Kéʔegots'əríhwı

T'áhsı gósha goghálats'eyúda hé dágóht'e goka gogháts'eyeda goghọ ʔareyóné godə dene ʔareyóné yáyúda gogha lání ríts'ələ. T'áhsı gósha goghálats'eyúda ts'ədí gots'ę gots'ıʔóné dágóht'e goka gáts'eyeda goka ʔagot'ı nídé gogá godə kıhshu ʔareyóné lání hóyı begháts'eyúda gogha ríkəyılə. ʔeyı dene ʔareyóné gogá xədə ríkələ yeri gogodə ghọ ʔahet'e gha la ʔala begháts'eyıda ts'ę begodé w'ıla ʔeyı goghárayeda gots'ę gogháts'eyeda hé beghálats'eyuda gha xədə bek'éhtá ʔagot'ı hé dá goghálats'eyúda gha xədə hehsımenı goghálayuda goghákeyıda dagháre goghọ ʔedıhtl'é kedəyıt'l'e, gots'ę menı denezə ʔat'ıkehé kóta gots'ę dene gots'ę ʔedıhtl'é rıyákele w'ıla got'sę t'áhsı gogá godə gokudəkə nídé w'ıla judéhyá kóta gokeyıdə ts'ę xədə kıhshu w'ıla gots'ę menı goghárayeda gha gok'e déhw'ı t'áhsı gok'e xədə yáhihşı dai ʔareyóné t'áhsı ʔeká ʔahet'e yá begháts'eyuda gha ríkələ gha. ʔeyı dene ʔareyóné gha ʔedıhtl'é ghákeyuda gha ríkələ ʔeyı goghárats'yeda gogha gok'e déhw'ı judeni Sóba kóę ʔeghálakeyeda yá bek'égodı ʔeyı w'ıla hagú sasóné behé ʔets'edétl'e k'eni bıka ʔats'enıwe gha dúle ʔeyı bekaʔats'enıwe nídé mveırb. nt.ca ʔeyı “Pulic Registry” k'e nıyá gok'e godéhtl'e.

T'áhsı gósha goghálats'eyúda gogha xədə ríts'ələ nídé goghárayúda gha déhw'ı yeri goghálats'eyudá dedı goʔedıhtl'é sóʔaréht'e gota dát'l'e ʔeyı ts'ę yeri ghálats'eyúda ghọ xədə dát'l'e zọ ghárákeyeda gha gok'e xədə kuhsı nıde. Dúladı déhyá ʔeghálayıda k'e xədə kehşı ʔegúhyá hagú gotl'á w'ıla ʔedıhtl'é gots'ę ríts'énıla nídé ʔeyı du begháre ʔagot'ı gha yıle. Déhyá gok'e xədə kuhsı godáʔedatı nídé dódı nídé

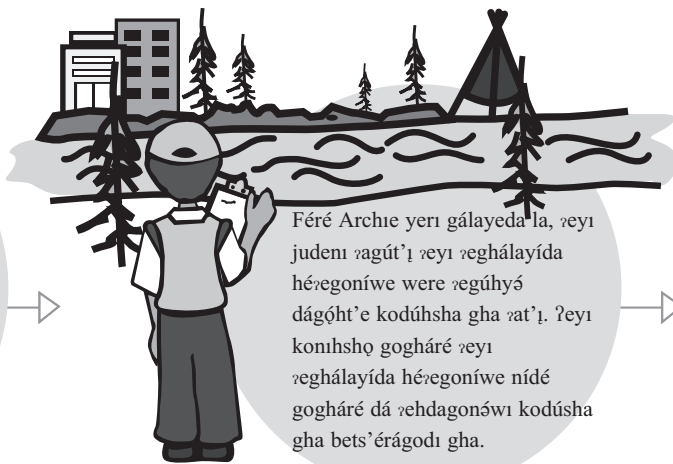

Hæderi Archie la weyi MVEIRB gogha Neh, Tu hé Yát'a hé Dágóht'e Goghárayeda gha Bedéht'e lígi híłı. Deneke weyi neh, tu hé yát'a kehé dá wehdagodéwówı gogha gáts'eyeda yeri wegdóđadı gho dakıudehke. Judshýs júhdá Dehogá godéwa lánı weyi weghálayıda got'ıné t'áhsı goghálayewıdá kədı nıdė, dúkánıyá Archie raxenénė, sōba hé dá raxehé k'ınagow'e, gots'e raxehék'ėgúwa dai kek'ėgúdı gha k'ınagoza.

Weyi T'áhsı Goghálats'eyúda Gots'udókə hé Dágówót'e gogha Goghárats'eyeda hé dá K'ınagow'e

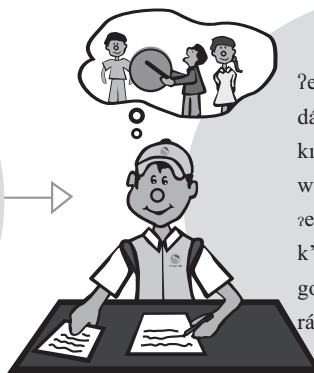
Weyi Neh hé Tu gha Gok'e Dshw'ı lígi dódı nıdė menı kudagháre wegot'ı lígi, wala goghákeyıda yıt'á Archie gálayıda gha kıghágówa.

Féré Archie yeri gálayeda'la, weyi judenı wegút'ı weyi weghálayıda héwegonıwe were wegúhyá dágóht'e kodúshha gha wat'ı. Weyi konıhsho gogháre weyi weghálayıda héwegonıwe nıdė gogháre dá wehdagonówı kodúshha gha bet's'érágodı gha.

Weyi yeri goghálats'eyúda weyi deneke goghá rádə dá kuwına wehdagonówı gho súre kokenıhsho yáwakt'e. Weyi hé dá gogha k'ınagots'ewa gha got'ódéwa kenıwe gho Archie gots'ė godə gha.

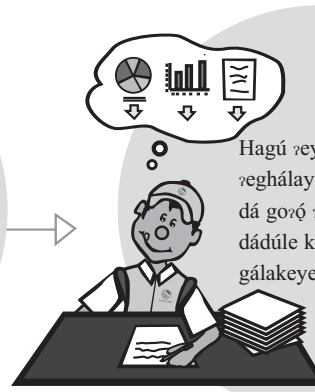

Weyi dene menı wəreyóné dágóht'e gha yenıwe gho kıts'ė goyıda yıt'á Archie w'ıladá dádúle weyi weghálayıda got'ıné dádúle k'ėts'ene wegadə gha goghálakeyeda goghó ráwədewe gha.

Neh, Tu hé Yát'a hé Dágóht'ę Goghárayeda gha Bedéhtł'e Hııı Archie begodé

Ƴeyıtl'ą Archie Ƴeyı t'ąhsı goghálat's'eyúda gots'ıřóné sřba hé dá k'ınagow'e, raxehék'ęgúřá, gots'ę neh, tu, yát'a hé dá Ƴehdagonıwı keguhřa gha rat'ı gha.

Hagú Ƴeyıtl'ą Archie Ƴeyı Ƴegháláyıda got'ıné gálayúda dá gořř Ƴedagodéwıwı goch'á dádule k'ęts'ene řagudę gha gálakeyeda gřkadóřı gha.

Ƴeyıtl'ą Ƴeyı t'ąhsı gřsha goghálat's'eyúda gots'udóřa hé dá Ƴehdagonıwı gogháeyıřda ts'ę yeri kegřřřř Ƴareyóné gřř Ƴedıhtł'ę détl'e gha. Dúřagóht'e Ƴareyóné goghřř Ƴedétl'e gha, Ƴeyı t'ąhsı goghálat's'eyúda gots'ıřóné sřba hé dá k'ınaguw'e, dene hék'ęgúřá hé dá Ƴehdagodéwıwı, gots'ę yát'a, tu gots'ę neh k'e Ƴareyóné dá Ƴehdagodéwıwı gřř w'ıla.

Archie Ƴeyı yeri kegřřřř hayıřa dá k'ınagots'eyřa nıde goneřř gřř řıdadénıřř gřř Ƴedıhtł'ę deytł'e Ƴeyı Sřba Rále ts'ę řıyala. Ƴeyı t'ąhsı gřsha goghálat's'eyúda gots'udóřa derı dıdet'e ta lířı hé kugha godaw'ı:

- Ƴeyı gálat's'eyúda gots'udóřa kéřęorıwı gha dúle
- Ƴeyı gálat's'eyúda gots'udóřa t'ąhsı héhlá hé Ƴedé řagokıřá nıde dúle kéřęorıwı
- Ƴeyı gálat's'eyúda gots'udóřa dá gots'ıřóné Ƴehdagonıwı goka goghárat's'eyudá
- Ƴeyı gálat's'eyúda gots'udóřa lahot'e dóřı góřadı

déhyó gok'e xədə kehsı nídé ʔegúhyó ʔedıhtl'é kuts'é rıts'ələ nídé dúladı ʔedıhtl'é dagháré xədə kehsı ta welále gha ʔeká ʔahet'e kólí ʔareyóné gózə ʔedıhtl'é ta wela gha. Hagú dúladı bedagháré dá gok'e xədə kehsı bedudz'ine xədə kehsı gha hagú gok'e dá xədə kehsı léht'e gha gogha w'ıla rágots'udə kenıwe nídé gogha ʔedıhtl'é gháakeyeda gha. ʔeyı EIA goʔedıhtl'é ta dúle yeri kehé t'áhsı gósha goghálats'eyúda hé dágóht'e goka gárats'eyeda hé xədə begháts'eyúda gha ʔedıhtl'é rıt'ələ yeri kehé ʔeleyadət'e goxədə dúle gota gháts'eyeda.

Xədə Kegoya kek'égúdı gho xədə – Déhyó goghárayúda gha déhw'ı t'áhsı du ʔareyóné goghó kots'enihsşo goʔedıhtl'é kugháts'ələ nídé ʔadahxó lámı nehk'e goghó t'áhsı kots'enihsşo dódı nídé t'áhsı dúle bets'ə sǒba ts'ehsı kegots'ıhʔo w'ıla nídé dúle ʔeyı ʔedıhtl'é kugháts'ehshu gogha ʔedıhtl'é ta dúle godéhtl'e gota godéhtl'e kólí ʔedıhtl'é dúle begháts'eyeda ta wela gha yíle. Hederı goghárayeda ke déhyó t'áhsı kegoyák'é bek'égúdı gha ʔagóht'e nídé hederı xədə bedágharé ʔeghálakeyeda nídé yeri goghálats'eyúda gots'udə nídé ʔehk'á ʔeyı xədə begháré ʔagot'ı ʔeyı gháré gogháakeyedaı gha. Hederı ʔedıhtl'é gogha dáte section 2 beta xədə bedagháré menı díshıta neh gho konıhsşo kuxədə hé dá ʔeghálats'eyúda hé ʔeghálayıda gósha goghálats'eyúda gogha xədə kehsı nídé gogha dá dúle gok'e k'ınagots'eʔa hé dá kegoyá gúnı menı ʔedıhtl'é gots'é hehsı hek'égúdı gha gota xədə dátl'e.

3.8 ʔeghálayıda Gósha Goghálats'eyúda Gha T'áhsı Sǒʔaréht'e Ghárats'eyeda

ʔeghálayıda gósha goghálats'eyúda gha t'áhsı sǒʔaréht'e ghárats'eyeda nídé ʔeyı la ʔeghálayıda ta t'áhsı sǒʔaréht'e ʔeghálayıda gháré goghárats'eyeda gha got'ódéʔa ʔeyı yá ʔagódedı. Déhyó lahot'e ʔeghálayıda gósha kexóht'é dá ʔedé rıgodéwowı hé gózə ʔeghálayıda kéʔegorúwı nídé féré gowere yeri ʔareyóné gogha sǒrígots'eʔa ʔareyóné gháakeyedaı gháré ʔaket'ı gha.

3.9 ʔeghálayıda Gháré Xáhwe Yeri Gho Ráʔedıʔets'ewe Kegokıhʔa

ʔeghálayıda gháré xáhwe yeri gho ráʔedıʔets'ewe kegokıhʔa goka ʔeghálakeyeda nídé yeri súde gogha het'ódéʔa hé yeri xáhwe got'ódéʔa gháakeyúda goka gogháakeyedaı gha, ʔeyı gháré xədə dágohlı gháré ʔeghálakeyúda gogh xədə dágohlı kehsı kokenıhsşo gha. Yeri ghárenı gogháakeyeda gha la ʔehta dene ts'ılı, sǒba ts'edesı hé dá dene ʔedegódı gogháre hé gózə nehk'e ʔadahxó ʔedé ʔagudə gonıwe nídé.

Déhyó goghárayuda gogha déhw'ı ʔeghálayıda gháré xədə kehsı nídé dúle hederı gháré ʔaket'ı :

- ʔala ʔeghálayıda kéʔegorúwı were goghó xədə hehsı
- Gowere ʔeghálayıda béht'ek'e ʔeghálats'eyıda kehé dágúja gháré
- Judenı ʔeghálakeyúda gonéné gho ʔagódedı nídé
- Menı Goghálayıda hé gots'eyıdə gháré yeri gho ráʔedıʔets'ewe kegots'ıhʔo
- Menı denézə ʔawót'ı kuhé gots'əyıdə hé gózə ʔedıhtl'é gots'é ts'edəyıt'l'e

Yerí Ghŏ ráꝛedíꝛets'ewę keġokúhꝛa ghŏ dene hégokede – Déhyá yerí goghŏ ráꝛedíꝛets'ewę keġokúhꝛa gogha denéꝛə kedéwŏw'í níde mení gogha ꝛegháláyedaikeyá kudágháꝛé gots'ədə gha. Hagú mení gogha ꝛegháláyeda keyá dáts'edəyídi goꝛedíhtl'é kedétl'e gha hagú ꝛareyŏné ꝛedíhtl'é kíghárayúda gogha gok'e déhw'í kíghárayúda gha ríkeyələ gha.

Dene Héragokedeni – Goghárayeda gogha gok'e déhw'íke dá t'áhsí gŏsha goghálats'eyúda gots'udákə gogháꝛakeyeda hé dá gok'e k'ínakeruhta gogha xədə bedágháꝛé ꝛeghálakeyeda ta gots'éhŏné dá dúle t'áhsí kéxədə kuhsí gogha ꝛagokíla. ꝛeká ꝛahęt'e kólí dúladí hídú ꝛeyí EIA goxədə ta godéhtl'é yíle. ꝛeká ꝛahęt'e kólí ꝛeyí xədə begháꝛé hídú hé hídŏwé ꝛegháláyida gŏsha goghálats'eyúda gots'udákə níde súde bet'áꝛé ꝛagút'í gha bet'ódéꝛa gha.

3.10 Xədə Dágŏhlí Gháꝛé ꝛeghálats'eyeda Gha Hé ꝛegháláyida Gháꝛé Dá Gok'e k'ínaguw'e keníwę Gha Goghárayeda Xədə Kehsí

Hederí xədə dágháꝛé ꝛeghálakeyúda la mení ꝛegháláyida gŏsha gogháláyúda gha yerí goxədə deꝛedíhtl'é ta détl'e got'ódeꝛá begha ꝛedíhtl'ék'e godéhtl'e.

Hederí xədə bedágháꝛé ꝛeghálats'eyúda dágháꝛé mení ꝛegháláyida hudákə ꝛegháláyeda gha :

- Lahot'e ꝛareyŏné yerí ghálakeyúda dá goghálakeyúda gok'e ríkenétl'e gha.

- ꝛegháláyida gháꝛé dáódéshŏ goghá kŏta gŏꝛŏ ꝛegháláyida gháꝛé dá ꝛehta denets'ílí hé sŏba ts'edesí kexŏht'é dene hayízə neh hé daodéshŏ ꝛedé rígodéwŏwí w'íla xədə kehsí gha.
- Yerí kehéní ꝛadahŏ denehé ꝛedé ꝛagodə goníwę.
- ꝛegháláyida gŏsha gháꝛé denehé ꝛedé ꝛagudə goníwę níde dá dúle k'éts'ene ꝛagudə gogha goghálats'eyeda keġots'úhꝛa gŏka ꝛats'et'í gha.
- T'áhsí gŏsha goghálats'eyeda ts'íꝛŏné yerí kehé denehé ꝛedé rígodéwŏwí kots'emíshŏ.

Goghárayúda gha déhw'í dá ꝛegháláyida gŏsha goghálats'eyúda kuts'udákə gha gogháꝛakeyúda níde dá gok'e k'ínakeruhta gha xədə kehsí gha. ꝛeyí ꝛegháláyida gŏsha dá begháꝛé neh k'e k'ínaguw'e k'ek'ínakeruhta hé gŏꝛə xədə dágháꝛé ꝛagot'í déhyá ꝛegháláyida gháꝛé dádehwá gots'é yerí k'e k'ínakeruhta gok'e godéhtl'e gha.

ꝛegháláyida gŏsha goghálats'eyúda gha ꝛedíhtl'é hehsí bedágháꝛé ꝛeghálats'eyúda hehsí níde ꝛeyí Goghárayúda gha Déhw'í déhyá t'áhsí gŏsha goghálats'eyúda gha gokedákə níde ꝛeyí ꝛegháláyida ꝛahédedí kexŏht'é ꝛareyŏné yerí kehé dene gha ꝛhdagonéwí gháꝛákeyeda hagúní yerí goghŏ keġots'íhŏ hé xədə dágŏhlí dagháꝛé ꝛeghálakeyeda gha hé mení ꝛegháláyida gŏsha gogháláyúda dá ꝛegháláyida kéꝛgorúwí hé ꝛaragŏt'e gots'é dá ꝛeghálakeyúda gha gogha xədə kehsí goꝛedíhtl'é nŏdə kedútl'e gowere mení denéꝛə ꝛawót'í ke ꝛeyí ꝛedíhtl'é ghŏ dákeníwę ghŏ gots'é ragokudə gha hagú goghŏ dákeníwę ghŏ dúle gots'é ꝛarekedétl'e.

3.11 ʔegháláyída Gósha Kéʔegots'erúhwı Gowere Menı ʔegháláyída Gósha Godákə Lahot'e Dá Goghálakeyuda Hé Yeri ʔareyóné Gogha Het'ódéʔa Gha ʔedıhtl'é Kehsı

Déhyé Goghárayeda gha Déhw'ı menı ʔegháláyída gósha kéregorúhwı gha godákə dá ʔeghálakeyúda ghə gots'é ʔedıhtl'é kehşı hé menı ʔegháláyída gósha kéregorúhwı gha godákə dá lahot'e ʔegháláyída k'e ʔeghálakeyúda ghə ʔedıhtl'é hehsı goghə ʔaragót'e ʔeyítl'ə nídé menı ʔegháláyída gósha gogháláyúda godákə beghágót'ə gháre yeri ʔareyóné ghə ráʔedıʔets'ewe dá gok'e k'ıngokuyə gogha ʔedıhtl'é sóríts'edútl'e gogha dúle béʔegonéwı, hagú Goghárayeda gogha Déhw'ı menı denéʔə ʔawót'ı ta sú dene ʔegháláyída gháre t'áhsı gá gáhurétə kuta k'éréht'e ke ʔeyı ʔegháláyída gósha gogha ʔedıhtl'édéwé hehsı ghárákeyúda gha kegokúhə ʔəka ʔeket'ı gha. ʔeyı goghárayeda gha Déhw'ı déhyé ʔegháláyída gósha goghálats'eyúda gúts'udákə súré gəʔegháláyída hé dá k'ıngaw'e gonıwə gha gózə t'áhsı gá gáhurétə denéʔə ʔawót'ı gha got'ódéʔa gonıwə nídé dúle denéʔə ʔeghálats'eyúda gha dene ʔegháláyídák'e rıkələ.

Hagú godonýə gogha menı ʔegháláyída menı ʔegháláyída gósha gogháláyúda godákə dá ʔareyóné ʔegháláyída ta dák'ıngaw'e ghə ʔedıhtl'é hehsı gha hagú Bedágharé ʔeghálats'eyeda gəʔedıhtl'é ta xədə ʔareyóné gok'e déhtl'é k'éhtá ʔeghálats'eyúda gha k'ıngoyə ʔəka ʔat'ı gha. Menı ʔegháláyída gósha gogháláyúda godákə ʔedıhtl'é gots'é hehsı nídé ʔededıı dá ʔegháláyída k'e ʔegháláyúda hé dá yerık'e k'ıngoyə hédádı gok'e k'ıngoyıə ghə w'ıla gota xədə déhtl'e gháre ʔat'ı gha.

Menı ʔegháláyída gósha gogháláyúda godákə ʔegháláyída gháre dá dene hé ʔedé ʔagodə gha hé dá hederı k'e k'ıngoyə kegokúhə goghə ʔadedı:

- ʔegháláyída gháre yeri ghə ráʔedıʔets'ewe ʔegháláyída gháre yeri kehé denegha ʔehdagonéwı gonıwə
- Dáódéshşó denehé ʔedé rıgonéwıgonıwə ʔegháláyída gháre dáódéshşó denehé ʔehdahgonéwı gonıwə
- K'éts'ene ʔagodə gha goghálats'eyeda Menı ʔegháláyída gósha gogháláyúda nídé yeri gots'edısha kehé du góʔə ʔehda rıgodéwówı dódı nídé k'éts'ene kéts'edudı gha dá goghálakeyeda ghə w'ıla xədə kehşı gha.
- Yeri ʔegháláyída gháre kéts'edádı gha Menı ʔegháláyída gósha gogháláyúda godákə yeri goghálakeyúda sú bexəht'e gowere ʔegúhyə ʔeghálats'eyıda kexəht'é kúhé ʔehdagonéwe kuhé ʔeká ʔagúja nídé hıdówé nídé du gots'éʔóné kuhé ʔedé ʔagodə goch'á goghálakeyúda goghə yeri kegokıhə ghə gots'é ʔedıhtl'é kehşı gha.

3.12 Sú Xədə k'éhtá ʔeghálats'eyıda gha Gárayeyeda

Déhyé menı ʔegháláyída gósha godákə ʔareyóné dá ʔegháláyída ké ʔegháláyúda gha ʔedıhtl'é hehs'ı ghə ʔarakıt'e nídé sú xədə bek'éhtá ʔeghláhayúda gha begha xədə hehsı k'éhtá k'ıngoyıə gogha ʔedıhtl'e ghárayeyeda gha. Hagú déhyé menı ʔegháláyída godákə xədə ʔarayəne ʔedıhtl'é k'e dahudake ts'é xədə rawəhsıle nídé beʔedıhtl'é yıle dúle goghárayeda gha Déhw'ı ʔew'ıle datl'é kədı nídé dúle ʔegháláyída kéregorúwı were gózə xədə gokədəkə.

3.13 Lahot'e reghálayída gots'udákə Ghárakeyeda.

Lahot'e reghálayída gots'u dákə gharakeyeda nídé t'áhsí gá gáharéto, gózə mení denézə hederí reghálayída ghə reghálakeyída hé mení Goghárayúda gha Déhw'í gha reghalayeda rareyóné hé mení reghalayída gósha godákə ke reghálayída ghə dá goghálayúda, dá gok'e k'ínaredárekeyiwe, hé yerí goghə rarednets'eyiwe hé yerí kehé denegha redé ragúja nídé dá gok'e k'ínagokura go redihl'é hehsí sú xədə bek'éhtá reghálayahda hédadí rareyóné k'éhtá k'ínagoyiwa goka rawót'í gok'éta rats'eniwe gogha rareyóné bezə rawot'íke sú gok'é rakeniwe gha kighárayeda gha.

Yerí kehé denehé rehdağonéwí keniwə hé dá dúle k'éts'ene denekéts'edúdí gha dá goghálakeyúda goxədə sú gok'é rats'eniwe gha denezə rawót'íke dahukedu'nhke gha gohé gokədə gha gogha regháláyedake sú rígokewa gha.

Déhyá goghə gots'udə gogha sórigokéníwo nídé menj gózə godəke xədə dátí'e ts'é yerí ghə rarednets'ewe, yerí kegoqíhwo hé yerí dagháre rakedí reká rakedí gha hagú gózə dá dúle k'éts'ene dene hé rehdağonéwí gha goghálats'eyeda gha dúle reká ragóht'e ghə gokədə.

Yerí ghə gots'eyída ghə redihl'é kehsí nídé hóyí dene rareyóné dúle yek'egudə gha xədə bégófále goxədə k'é denegha kídétí'e gha. Mení t'áhsí líí goyená rakeniwe nídé reyí Goghárahueda ke dudz'ine kesórídaokedéwohwa goka rakət'í gha. Hagú déhyá reká ragúja nídé Goghárayeda gha Déhw'í mení rareyóné elehé goyída yerí ghə gokeyída rareyóné goxədə hóyí dene kík'egudə gha ríkəyələ gha.

3.14 T'áhsí ghə xədə Huts'edákə

T'áhsí ghə xədə huts'udákə nídé wáyí gots'éhəóné yerí goghálakeyúda dedí gots'éhəóné súde gonezó yerí ghálakeyeda ghə kodúya goghayá radedí . Goghárayedakeyá xədə dene hukudəkəyá rakít'e reká rahət'e kólí gózə rawót'í dúle yerí ghə rarednets'ewe ghə daɹuduke goghə rarednets'ewe goxədə gots'é ríkələ. Goghárayúda gha Déhw'í déhyá t'áhsí gogha daretse'edehke ts'eniwe nídé gogha redihl'é bedágharé ragot'í hehsí dagháre ragot'í gha. Hederí redihl'é la EIA go redihl'é ta xədə dátí'e yá rahət'e.

Goghárayeda gha Déhw'í déhyá wáyí t'áhsí goghə kuts'edúhsha gogha dakuts'edehke nídé hederí xədə gháre dúladí gots'é heze kadí gha yíle:

- reghálayída dudz'ine daɹuts'udehke nídé
- Goghárats'eyída dudz'ine radedí nídé
- K'óne goghə daɹedake nídé

Déhyá reghálayída gháre dáodéhshó denehé rehdağonéwí goghə qóhkú hékolí dáredíke go redihl'é ghə dene dáyeniwə ghə dene hukedákə gha dúle keniwə w'íla ragot'í gha.

redihl'é bedágharé reghálats'eyeda go redihl'é la déhyá reghálayída gháre daɹuts'edeiyhke ts'é ragokede gha reká rakedí gha.

3.15 Gots'ədə ní

Goghárayeda gha Déhw'í reghálayída gósha goghálats'eyúda gogha kudágharé ragot'í hé yerí go reghálayída ghárats'eyúda hé goghə wáyí gots'ədə got'ódéwá keniwə nídé gots'ədə gha rekedədmíyá kuts'é godéwa. Hederí gháre dúle gots'ədə gokudákə:

- reghálayída gháre yerí ghə rarednets'ewe ghə gots'ədə – regháta nídé déhyá gok'e k'ínakerehta

ʔegúhyá nı goghə gots'ədə, meni ʔegháláyídá gósha gogháláyúda gha godákə, meni denézá ʔawót'ı hé gózə kóta gots'ə dene goghárats'eyeda ʔegúhyá yeri ghárákeyúda kuts'udəlı ghə dúle gokədə. ʔekú nídé Goghárayúda gha Déhw'ı denézá ʔakət'ı gha. ʔeghátá nídé hóyí t'áhsı ʔékuri kegokúhʔa gogha lérats'ede nídé ʔegúhyá Goghárayúda gogha Déhw'ı dúladı denézá ʔakət'ı yíle.

- Denehé gokədə – Déhyá meni ʔegháláyídá gósha gogháláyúda godákə hé gózə denezə ʔawót'ı nóda gokədə ʔegúhyá nídé ʔegháláyídá ʔahédedi ʔəhla goghə dákenıwə ghə gokədə gha ʔagokələ gha. Goghə gots'udə nídé dúle gogha gots'ədə déwé kehsı dódı nídé ʔedemı kóta ʔagódedimı dúle denehé gokədə. Gokədə ʔegúhyá nídé Goghárayúda gha Déhw'ı denézá ʔakət'ı gha.
- Xədə Dátl'é Ghə Gokədə – Déhyá meni gózə ʔawót'ı t'áhsı goghə kuts'é ʔets'edúhtl'e ts'enıwə dódı nídé t'áhsı ghə kuts'é xədə ts'uhsı ts'enıwə nídé dúle.

Gots'ədədəwé – Menı ʔareyóné ʔelehé ʔegháláyúda légokude goghayá ʔagot'ı. Hederı xədə ʔeghálakeyúda goxədəta section 4 gok'e godéhtl'é gháré ʔagot'ı.

Kóta Dene hé Gokədə – Goghárayúda gha Déhw'ı kóta gots'ə deneke dákenıwə kodewıyá kenıwə nídé ʔekú ʔeká gots'udə gokudákə. Hederı xədə ʔeghálakeyúda goxədə ta section 5 gok'e godéhtl'é gháré ʔagot'ı.

Godéhwá nídé déhyá Goghárayeda gha Déhw'ı kuts'é gots'udə ts'enıwə nídé gowere ta ʔeká ʔakúts'adı gha yíle. ʔeyı dágéts'é yeri goghə kuts'é gots'udə ts'enıwə goʔedıhtl'é yeri dz'íné gots'é dúle ʔedıhtl'é rıts'ələ kədı gha, gogháré meni denézá ʔawót'ı ke gotá ʔedıhtl'é kələ gha gogháré gots'ədə were yeri ghə gots'udə ʔareyóné kokenıhshə gha. Hagú déhyá gots'udə godz'íné ʔeyı Goghárayeda gha Déhw'ı kuwebsite ʔareyóné begháts'eyúda gogha gok'e godéhtl'e.

Déhyá gots'udə nídé gowere yeri ghə gots'udə goghə meni denézá ʔawót'ı hé meni gudə goghə ʔareyóné kokedúhsha gogha légokede. Légokede ʔegúhyá nídé yeri dúle ʔelehta kesórıdaots'enéʔa ʔelehé kesórıdaodút'a gəka ʔelehé gots'udə gha ʔadedı.

3.16 T'áhsı Gósha Goghálats'eyúda Hé Dágóht'e gha Gárakeyıda hé ʔareyóné Dágonıwə Hé Goghə ʔedıhtl'é kehsı Hé Godá Dá Sórıgokəʔa Gha

Déhyá Goghárayúda gha Déhw'ı yeri goghálats'eyúda gots'udákə gogha xədə k'éréht'é shıkeyéla kenıwə nídé kuts'é ʔedıhtl'é ʔats'ehı godáʔedótı gha. Xədə rıts'ələ ghə godáʔedútı ʔegúhyá gots'é gawe nídé Goghárats'eyúda gha Déhw'ı dúle t'áhsı wáyı gots'éhóné gonezə beghə kodúya gogha daraʔets'eduhke gha dúle ʔedıhtl'é gózə kuts'é rıts'ələ gha ʔagokələ.

Déhyá goghə gokədə nídé dúle duká Goghárayeda gha Déhw'ı gok'e k'ıngokəʔa :

- Menı ʔegháláyídá gósha gogháláyídá godákə dá ʔareyóné ʔegháláyıda gháré k'ıngaw'ə hé déhyá goghə denehé gokade ʔegúhyá yeri ghə ráʔedıʔets'ewe dá gok'e k'ıngokukəʔa gha xədə kehsı dai ʔareyóné ghárákeyıda gháré ʔeyı ʔegháláyídá ʔahédedi ts'é həʔə kədı gha dúle.

- Memi reghálayída gósha goghálayída godákə dá rareyóné reghálayída gháre k'ínaguw'e hé déhyó goghə denehé gokade regúhyó yeri ghə ráredírets'ewe dá gok'e k'ínagoku?a gha xədə kehsí reyí dágéts'é Goghárayeda gha Déhw'í yeri kehé du go?ó redéřígonéwí dá gok'e reghálats'eyeda goxədə k'éhtá reghálakeyúda kedí nídé w'íla dúle reghálayída kughanéwí
- Memi reghálayída gósha goghálayúda godákə dá rareyóné reghálayída k'e k'ínagoku?a kədí gháre dúle denehé rehđagonéwí ghə xədə kehsí hagú dúladí xədə rareyóné gogha dugota godéhtl'ele keníwə nídé dúle wáyí gots'éhóné reyí reghálayída gháre dáódéhshó denehé rehđagonéwí dódí nídé denehé k'éts'ene řagúwót'e goghə kegoúh?a gogha řagókədí.
- Reghálayída gósha gháre dúle denehé rehđagodéwówí dódí nídé dúyó k'éts'ene řagúwot'e gogha dúyé k'éť'ářaragots'əłə kokenihshə nídé dúle reghálayída ts'é rehđíné kədí.

Goghárayeda gha Déhw'í déhyó reyí Federal Government dódí nídé memi reghálayída gha Míster yáhíłke ts'é reghálayída gháre gots'é xədə kehsí nídé déhyó dúle dá nehk'e reghálakeyeda gháre dúle t'ahsí gots'éhóné kegoyá gú beghálats'eyeda ghə kokenihshə nídé reyí xədə ta kídétl'e goka řakət'í.

Xədə Ríts'əłə - Goghárayeda gha Déhw'í déhyó reyí Federal Government dódí nídé memi reghálayída gha Míster yá hılı ke ts'é reghálayída gháre gots'é xədə kehsí nídé déhyó dúle dá nehk'e reghálakeyeda gháre dúle t'ahsí gots'éhóné kegoyá gú beghálats'eyeda ghə kokenihshə ghə kéragokede gha hagú k'éts'ene

denehé rehđagonéwí hé dá dúle dugə?ó kéts'edédíle gha dá dúle hé hıdówé reghálayída gháre denehé rehđagonéwí ch'á dá dúle reghálats'eyeda ghə ředíhtl'ele kehsí gha.

Déhyó Goghárayeda gha Déhw'í reghálayída huts'udəkə k'e xədə kehsí nídé řekedədími hít'í yá T'áhsí Gósha Goghálats'eyuda Hé Dágəht'e gha Gárakeyída goředíhtl'ele kedétl'ə gha. Hederí ředíhtl'ele kehsí nídé Goghárayeda gha Déhw'í yeri kehé dúle gonezó k'ínagow'e keníwə ghə xədə kehsí gha hagú dá gok'e kesóřídaokedéñh?ə ghə w'íla řeká řakədí gha.

T'áhsí Gósha Goghálats'eyúda Hé Dágəht'e gha Gárakeyída goředíhtl'ele reyí Sőbarále got'ínéke gha K'áhowe hılı(INAC), National Energy Board k'e déhw'í(NEB) hagú got'ódé?á nídé memi reghálayída gósha goghálayúda godəkə ts'é w'íla ředíhtl'ele ríkəłə gha. Hagú reyí ředíhtl'ele hóyí dene rareyóné kıgháyúda gha ríkəyəłə.

3.17 Federal Government ts'é Memi gogha K'áhowe hılı gok'e Xədə Hehsí gha

Reyí Sőbarále got'ínéke gha K'áhowe hılı INAC reyí Goghárayeda gha Déhw'í reyí T'áhsí Gósha Goghálats'eyuda Hé Dágəht'e gha Gárakeyída goředíhtl'ele kedeyítl'ə reyí Sőbarále got'ínéke gha K'áhowe hılı reyí ředíhtl'ele memi judení reghálats'eyúda dedí regúhyó gogha k'áhowe gha kurířenétl'e ts'é ředíhtl'ele ríłə gha.

Reyí Goghárayeda gha Déhw'í reyí reghálayída ts'é heřə keníwə nídé – reghatá k'éts'ene řagudə goghálats'eyeda dedí nídé – lahot'e rehđíné goníwə nídé w'íla nídé Federal Government ta gots'é

K'áhowe hılı hé gózə meni judeni rəghálats'eyúda dedi rəgúhyó gogha k'áhowe gha kurí?enétl'é rəyi rədihtl'é rəhédedi k'e dúle duká k'ínagoke?a:

- Goghárayeda gha Déhw'ı dá gok'e xədə kehsı ts'éradakedədi
- Wayı goghə kegokúh?a gha dúle Goghárayeda gha Déhw'ı ts'é rədihtl'é rərakələ
- Dá dúle rəreyóné bek'érats'eruwı gha goghálakeyeda hagú dúle duká gok'e k'ínagoke?a;
- Xədə hehsı ts'éradakedədi kólí gózə gonezó góhé goduw'ı gha xədə kehsı
- Yeri kexóht'é gots'é rádakədədi goxədə ts'é dúle rəhdíné kədi hagú rəyi rəghálayída gháré dáódéshshó denehé rəhdagonéwı kegokúh?a gha gogháts'eyúda gha rəgókədi.

3.18 Rəghálayída Goshá kexóht'e dáódéshshó kexóht'e denehé rəhdagonéwı go?edihtl'é ghə rərakút'e ni

Déhyó rəghálayída góshá kexóht'é dáódéshshó denehé rəhdagonéwı go?edihtl'é ghə rərakıt'e nídé rəyi Federal Government ts'ə k'áhowe hé t'áhsı gha K'áhow: gha Berí?enétl'e hagú rəghátá nídé NEB gózə rəkət'ı gha, hagúni rəghálayída gósha kexóht'é dáódéshshó denehé rəhdagonéwı go?edihtl'é ts'é hərə kədi gha dódí nídé rəyi gálayída rəhédedi godəkə rəghálayída gósha kexóht'é dáódéshshó denehé rəhdagonéwı goghə goghárats'eyúda gokudəkə.

Gok'e xədə Hehsıke T'áhsı

Kesórídaots'edéwóh?a gha Légokede – rəyi rəgódedi la rəyi Federal Government ts'ə k'áhowe hé t'áhsı gha K'áhowə gha Berí?enétl'e – hagú rəghátá nídé NEB gózə rəkət'ı – rəyi ke yá dúle Goghárayeda gha Déhw'ı dá rəghálayída goshá k'e rəghálats'eyeda gha xədə kehsı kehé t'áhsı só?aréht'e rəde goghə xədə rakuhsı gha dúle gohé gokədə.

BEGODÉ KÁDE?Á 4: ?EGHÁLAYÍDÁ GOSHÁ KEXÓHT'E DÁODÉHSHÓ KEXÓHT'É DENEHÉ ?EHDAGONÉWI GÁRAKEYEDA

4.1 ?ala goghó Xədə

?egháláyídá Gósha kexóht'é dáodéshó kexóht'é denehé ?ehdagonéwi gárayeyeda ?eyí la nóð hederí EIA goxədə dágharé Dəhogá ?eghálats'eyeda yá ?ahet'e. K'óne ?egháláyídá gósha kexóht'é dáodéshó kexóht'é denehé ?ehdagonéwi gárayeyeda goxədə gháre goghárayúda gha dene só?aréht'e goghárayuda gha kurí?enétl'e goghárayeyeda gha ?agokələ gha.

Dáodéshó gok'e ?eghálats'eyída ghó

ragokede – Hídú gogha ?egháláyídá Gósha kexóht'é dáodéshó kexóht'é denehé ?ehdagonéwi gárayeyeda ghó du go?ó kots'enihsó yíle. Wáyí gok'e meni Goghárayeyeda gha Déhw'í gá?edekurete meni go?edihl'e k'e godə k'é?óné t'áhsí gá kegokíh?á gháre ?eyí EIA go?edihl'e ta xədə héhlá ?edé rakedétl'e gha.

4.2 Goghárayeyeda gha Déhw'í gózə t'áhsí Goghárayeyúda gogha dene Herí?ekenéhtl'e

T'áhsí Goghárayeyúda gogha Dene Herí?ekenéhtl'e nídé Goghárayeyeda gha Déhw'íke dúle t'áhsí héhlá k'e xədə kehsí. Dúle kudágharé gots'ədə, dene

dahudeke gogha dúle gots'ədə ts'é gokeh?a, dáodéshó ?egháláyídá gháre denehé ?edagonéwi keníwe ghó dúle xədə kehsí hé yerí kehé dúle k'éts'ene denehé rígodéwówi gha goghálats'eyeda ghó dúle xədə kehsí hé t'áhsí goghó dúle xədə ts'éhsí.

T'áhsí Goghárayeyúda gogha Dene Herí?ekenéhtl'e nídé ?eyí Goghárayeyeda gha Déhw'í ?ekedədíniyá gok'e déwów'í gha dene herí?ekenéhtl'e. T'áhsí Goghárayeyúda gogha Dene Herí?ekenéhtl'e nídé dene tat'e ?eká?aréht'e gok'e ríkələ gha gózə denéhlí bedágharé gots'ədə wóle gha dene gok'e ríkəhtə gha w'íla. Goghárayeyeda gha Déhw'íta gots'ə dúle denéhlí gózə ?awot'í gogha kirí?enéhtl'e. ?egháláyídá gósha goghálats'eyúda gogháre meni nehk'e goghó koníhsho denézá ?awót'í got'ódé?á keníwe dódí nídé t'áhsí súde bédagófa du denézá ?at'íketa gots'ə denéhlí t'áhsí goghó dahudeke ghó kots'enihsóle nídé dúle meni yerí ghó ?adedí goghó koníhshoke denézá ?awót'í gogha dúle dene herí?ekenéhtl'e.

4.3 ?egháláyídá Gósha kexóht'é dáodéshó denehé ?ehdagonéwi Gárayeyeda nídé gogha xədə dátl'e begháre ?agot'í gha

?egháláyídá Gósha kexóht'é dáodéshó denehé ?ehdagonéwi kegots'úh?á gogha goghárayeyeda gota xədə héhlá ?eyí ?egháláyídá Gósha kexóht'é dáodéshó nehk'e t'áhsí hé denegha ?ehdagonéwi kegots'úh?á gogha goghárayeyeda gota xədə héhlá w'íla kugha léht'e.

Goghárayeyúda gogha Déhw'í hederí xədə gháre gok'e k'ínadəkekuwe gha:

- ?egháláyídá dágóhlí ké?egots'erúhwe ts'eniwe gha kuts'udəkə gháre
- ?egháláyídá gósha dá gokuhsí dúle ?edé goghálarats'eyúda gogha gózə góhlí gha

- ʔegháláyídá gósha gháré dáodéshshó denehé ʔehdagonéwı goniwə
- Dáodéshshó ʔehdagonéwı gha
- Hóyí deneta gots'ə goghə dáts'enıwə
- K'əts'ene denehé ʔagúwót'e gogha dá dúle gok'e ʔeghálakeyeda gha xədə
- T'áhsı dáwodl'ə ts'edəyídi sú gok'éhtá ʔeghálats'eyída gha gárats'eyeda got'ódé'á
- ʔegháláyídá gósha kexóht'é sú hıdówé menı benéné k'e ʔagot'ı gódi líı bé ts'út'ı gha bıka ʔagonıwə bıka ʔagorúwı gogha ʔegháláyídá gháré ʔadahxə bégófá ʔadə gha
- Goghárayúda gha Déhw'ı dódı nıde menı Federal Government ts'ə gogha K'áhowe hııı hé gózə ʔegháláyídá gha t'áhsı ghə dúle xədə hehsı dai ta gots'ə gózə t'áhsı ghə xədə het'ódé'á ghə gots'ədə got'ódé'á kenıwə nıde dúle ʔeká ʔakədi

Menı gózə goghárayúda gogha kurı'ənétl'əkə t'áhsı gok'e ʔeghálakeyeda nıde gonezə gok'e k'ıngaw'ə gəka ʔeghálakeyeda gha, déhyó t'áhsı gok'e ʔeghálakeyeda nıde ʔekú hı́'ú goghə ʔarakút'e gəka ʔakət'ı gha hé du go'ə səba hísha gots'é k'egokuhwı gəka ʔakút'ı w'ıla.

4.4 ʔegháláyídá Gósha kexóht'é dáodéshshó denehé ʔehdagonéwı Gárayúda Ké'egorıwı

Déhyó ʔegháláyídá Gósha kexóht'é dáodéshshó denehé ʔehdagonéwı Gárats'eyúda gha xədə kehsı nıde hóyı dene gogha ʔedıhtl'é rıkulə gha godáká'ekedehtı.

ʔegháláyídá gháré yerı nehk'e denehé ʔehdagonéwı goniweghə xədə denets'ə shıkeyéla yıle dúle Déhyó ʔegháláyídá Gósha kexóht'é dáodéshshó denehé ʔehdagonéwı Gárayúda ts'ə xədə hóyı dene gogha ʔedıhtl'é rıkulə ta dúle ʔedıhtl'é rıke'ə ʔeyı menı

Goghárayeda gha Déhw'ı ʔeyı menı gózə t'áhsı ghárákeyeda gha gorı'ekedénıtl'e kugha súrə bet'ódé'á kenıwə nıde.

Goghárats'eyúda gogha ké'egonıwe ʔegúhyó Goghárayúda gha Déhw'ı sú ʔegháláyídá gháré ʔehná hınené gok'ənehta déhyó tl'unıt'ı ghá ʔagot'ı kexóht'é ʔadahxə menı ʔegháláyídá gósha gogháláyuhdá yenıwə menı ʔegúhyó benénék'e ʔagot'ı nehk'e yerı ghə ʔeleyená ʔadedı kesórıdaots'ené'ə got'ódé'á kegokúh'ə gəka ʔakət'ı gha. ʔeká ʔagóht'e nıde xədə section 4.8 goxədə dátl'e dá dúle gok'e k'ıngots'ə'ə ʔeyı goxədə gok'e godéhtl'e.

Goghárayúda gha Déhw'ı ʔekədədınyá INAC gogha Səbaráledéwé ʔeyı menı gózə t'áhsı ghárákeyeda gha gorı'ekedénıtl'ə gogha t'áhsı ghálakeyúda gha kugha səba dárəht'e hé ʔeghálakeyúda het'ódé'á hé dárəht'e gogha ʔegháláyúda het'ódé'á kıyéhdı gha. Gogha t'áhsı hek'éyedıwódi gogha dene Manager wóle gha got'ódé'á hé yézə ʔegháláyúda gha dene gok'e rıts'ələ got'ódé'á w'ıla. ʔeyı INAC gogha Səbaráledéwé kıts'é ʔedıhtl'é ʔakıla ʔeyıtl'ə nıde gogha t'áhsı gha gorı'ekenéhtl'eke gok'e déwów'ı herı'ekenéhtl'ə gha hagú menı Bedágharé Gots'ədə wóle w'ıla herı'ekenéhte gha.

4.5 T'áhsı Ghárayúda gha Kurı'ənétl'e Dá ʔeghálakeyúda gha xədə hehsı

ʔeyı Goghárayúda gha Déhw'ı ʔeyı menı gogha T'áhsı Ghárayúda gha Kurı'ənétl'e Dá ʔeghálakeyúda gha xədə bedágharé ʔeghálakeyúda gogha kehsı. ʔeyı dá ʔeghálakeyúda gogha xədə hehsı yıle ʔeyı menı ʔegháláyıda gósha gogháláyúda godákə gogha xədə bedágharé ʔeghálakeyeda kugha hehsı dúladı ləht'éle. T'áhsı ghárákeyúda gha kurı'ənétl'e ʔeyı yerı dúle k'e ʔeghálakeyeda hé dá goghálakeyúda gogha xədə hehsı gháré w'ıla déhyó

t'áhsı gósha goghálats'eyeda kexŋht'é yeri denehé
 ʔehdagonéwı keġokúhʔa gogha gok'e ʔeghálakeyeda
 nídé dá gok'e goghálakeyúda gogha kughá xədə
 hehsı yá ʔahet'e. Hagú ʔeyı xədə bedágháré
 ʔeghálakeyédá gogha kehsı ʔeyı féré gogha
 K'áhoweyá hııı hé menı benéné begha hesórıdaonétŋ
 k'e ʔagút'ı w'ıla goghŋ dáhukedáyhke ʔeyıtl'ayá
 goghŋ dá gok'e ʔeghálakeyúda gha goghŋ xədə
 begháré ʔeghálakeyúda gogha kehsı.

T'áhsı Ghárayúda gha Kurıʔenétl'e Dá
 ʔeghálakeyúda gha xədə bedágháré ʔeghálakeyuda
 gogha kehsı nídé hederı xədə dúle gota godéhtl'e:

- T'áhsı Ghárayúda gha Kurıʔenétl'e dá
 ʔeghálakeyúda gha
- ʔeghálayıdá gháré dáódéhsó denehé ʔehdagonéwı
 goghŋ yeri dúle ghárkeyeda
- Goghárayúda gogha Déhw'ı déhyá menı
 ʔeghálayıda gósha godákə gogha xədə bedagháré
 ʔeghálakeyúda gogha kehsı nídé gots'ę yeri
 k'ek'ınagokuʔa gókədəylı ghŋ gogha xədə kehsı
 nídé gok'éhtá ʔeghálakeyeda gha.
- Gots'udə ghŋ dá dene héġokedə gha hé dá gok'e
 ʔeghálakeyeda gha
- Goghárayúda gogha Déhw'ı hé T'áhsı Ghárayúda
 gha Kurıʔenétl'e ʔŋhla yeri kuʔeghálayıdá hııı hé
 dá t'áhsı gok'e ʔeghálakeyúda gogha xədə kehsı
 gha
- Déhyá T'áhsı Ghárayúda gha Kurıʔenétl'e t'áhsı
 gok'e ʔedıhtl'é kehsı nídé yeri dúle ghŋ kehsı ghŋ
 ʔekáʔagokáđı gha
- Déhyá T'áhsı Ghárayúda gha Kurıʔenétl'e t'áhsı
 gok'e ʔedıhtl'é kehsı nídé menı ts'é ʔedıhtl'é
 rıkələ ghŋ ʔeká ʔagókəđı gha

4.6 T'áhsı ghŋ ráʔedıʔets'ewę keġokıhʔa, sú xədə k'éhtá ʔeghálats'eyıda gogha goghárakeyeda, Gots'ədə hé T'áhsı kek'ınadaots'edehʔa

Hederı xədə dátł'e gháré dá ʔeghálayıda gósha
 kexŋht'é dáódéhsó denehé ʔehdagonéwı
 goghárakeyeda hé ʔeghálayıda gháré dáódéhsó
 nehk'e ʔehdagonéwı goghárakeyeda goʔeghálayıda
 ʔeıyedádet'e keyáġokehwe:

- ʔeghálayıda gósha kexŋht'é dáódéhsó denehé
 ʔehdagonéwı goghárakeyeda goʔeghálayıdála
 T'áhsı Ghárayúda gha kurıʔenétl'ekeyá gok'e
 ʔeghálakeyeda gha dúladı ʔeyı Goghárayúda gha
 Déhw'ı goghálakeyeda gha yıle.
- Menı ʔeghálayıda gósha goghálayıda godákə
 dáódéhsó ʔeghálayıdá gháré denehé ʔehdagonéwı
 goghárakeyeda goʔedıhtl'éyá hehsı gha hé ʔeyı
 menı t'áhsı gósha goghálayıda gha dá
 goghálayıda gha ʔedıhtl'é radł'ıne hehsı gha.
- T'áhsı ghárayúda gha kurıʔenétl'e déhyá nŋdə yeri
 ghálakeyıda ghŋ xədə kehsı nídé ʔeyı
 Goghárayúda gha Déhw'ı yeri ghálakeyıda gogha
 ʔedıhtl'é dátł'e ʔahet'e k'ę hudúzi dúladı Nehk'e
 dáódéhsó ʔehdagonéwı goʔedıhtl'é k'ę hudúzıle.
 ʔeyı ʔeghálayıda gósha kexŋht'é yeri denehé
 ʔehdagonéwı kéts'edáđı gha goghárakeyeda hé
 ʔeghálayıda gósha gháré dáódéhsó k'ınaguw'e hé
 k'áhıne léht'e. Godéhwá gogha nídé hederı gháré
 ʔagot'ı:
- ʔeghálayıda gósha dágŋhlı ʔahédedı hé gogháré
 yeri ghŋ ráʔedıʔets'ewe
- ʔeghálayıdagósha gháré dáódéhsó denehé
 ʔehdagonéwı goʔedıhtl'é kehsı gha, xədə dágŋhlı
 gháré ʔeghálakeyeda gha hé dá ʔareyŋné
 ʔeghálayıda k'ek'ınaguw'e gha w'ıla xədə kehsı
 gha
- Menı ʔeghálayıda gósha goghálayıda godákə

ʔegháláyída gósha gháré dáódéshshó denehé ʔehdagonéwı goʔedıhtl'é hehsı gha

- Sú xədə kugha hehsı k'éhtá ʔeghálakeyıda gogha goghárayeyeda
- ʔegháláyída gósha gháré dáódéshshó denehé ʔehdagonéwı ghə goʔedıhtl'é goghə t'áhsı gá gáhurétə ke daʔukedehke gha xədə hehsı ghárákeyeda
- Gots'udə gowere t'áhsı ghə gots'ədə hé Hoyı dene ʔareyóné hégokudə gha
- T'áhsı k'e xədə kehsı got'ódeʔá nídé
- T'áhsı ghárákeyıda gha Kurıʔenétl'eke yerı ghə ráredıʔekeyıwe hé T'áhsı ghárákeyıda gha Kurıʔenétl'e yerı ghálakeyıda goʔedıhtl'é w'ıla kehsı gha.

4.7 ʔegháláyída kexóht'é dáódéshshó denehé ʔehdagonéwı goghárayeyeda k'e xədə kehsı

T'áhsı goghárayıda gha Kurıʔenétl'e yerı gháré du goʔə denehé ʔohdagonéwı kenıwe ghə xədə kehsı hagú yerı kexóht'é ʔeká gok'e rıdagokénıʔə w'ıla ʔeká ʔakədı gha. Hagú T'áhsı goghárayeyıda gha kurıʔenétl'e dúle duká gok'e k'ıngots'eʔa kədı:

- Yerı goghálats'eyıda gohuts'udəkə ts'é heʔə kenıwe kólú gogha k'éts'ene kéts'edudı gogha goghálakeyeda gha dódı nídé dá du goʔə denehé ʔedagonéwı goghálats'eyıda ghaxədə gháré ʔeghálakeyıda gogha kehsı dódı nídé goghə ʔaragót'e ʔeyıtl'ə dá dúle denézo t'áhsı gok'e ʔeghálakeyeda kehsı gháré dúle ʔegháláyída kéʔegorıwe kenıwe ghə xədə kehsı
- Lahot'e ʔegháláyıda ts'é ʔehdıné kədı

4.8 Denézo gok'e ʔeghálats'eyıda hé Goghárákeyeda got'ódeʔá gonıwe

Déhyə ʔegháláyída gósha gok'e ʔeghálakeyıda hagúı Dəhogá déhyə neh ʔehk'ágóla k'e ʔeghálakeyıda gha dódı nídé ʔegháláyída gháré gózo deneke kunénék'e ʔegháláyıda gháré kuhé ʔehdagonéwı gonıwe nídé zo dúle denézo gok'e ʔeghálats'eyıda gogha sórigots'əʔa. ʔeghatá nídé INAC gha K'áhowə ʔegháláyıda ʔahédedı ʔareyóné bégonıwe hé ʔeyı ʔegháláyıda dúle ʔareyóné bets'ə t'áhsı deneghánéwı yenıwe nídé dúle ʔegúhyə denézo gok'e ʔeghálats'eyıda gárats'eyıda gogha dúle ʔagolə w'ıla.

Goghárayıda gha Déhw'ı dúle menı gózo ʔegháláyıda ghárayıda gha góhé ʔelehé xədə kehsı nídé yerı ghə ʔelehé xədə kehsı ghə dúle gózo benénék'e ʔagút'ı hé xədə kehsı. Yerı gháré ʔadedıla ʔeyı Dəhogá ıehwə dufı dedı goʔegháláyıda ʔeká ʔagóht'eyá ʔagódedı. ʔeyı gogha Inuvialuit Game council, Canadian Environmental Assessment Agency hé Mackenzie Valley Environmental Impact Assessment gots'ə dene ke gózo gok'e kedéhw'ı ʔareyóné ʔelehé ʔeyı ıehwə dufı goʔegháláyıda ʔareyóné ʔelehé gok'e ʔeghálakeyeda.

4.9 Denézo gok'e ʔeghálats'eyıda hé Goghárákeyeda Kéʔegorıwı

ʔeyı EIA goʔedıhtl'é ta dá dúle denézo gok'e ʔeghálats'eyıda hé Goghárákeyeda kéʔegots'erıhwı goxədə gota godéhtl'e. ʔelehé gózo denézo ʔat'ı kehé gonezo ʔeghálats'eyıda nídé fére menı ʔareyóné ʔelehé ʔeháláyıdake hé Goghárayeda gha Déhw'ı kuta gots'ə denéhlı gózo ʔelehé xədə ts'ıhshı gha dene hé kedéhw'ı gha hagú ʔegúhyə nídé t'áhsı gok'e dá ʔelehé ʔeghálakeyıda gogha ʔelehé xədə kuhsı gha. Déhyə menı gok'e ʔegháláyıda hé yerı goghálakeyıda kesórıdaokenéhʔa ʔeyıtl'ə nídé dene

BEGODÉ KÁDE?Á 6 : GÓZƏ ?EDİHTL'E HET'ÓDÉ?A

Həderi EIA gogha Xədə Bek'éhtá ?eghálats'eyeda goredihtl'é hé dene ts'éragúdi gha həderi bəzə wela yá?ahət'e.

- Xədə hé dátł'e yeri ?agódədi, gots'ç əala redítł'e hé dátł'e yeri gogha ?ahət'e.
- ?eyi MVRMA hé ?eyi CEAA k'éhtá ?eyi EIA ghə dá redátł'é, yeri kehé ?eleyedágodet'e ghə
- ?eyi t'áhsı gálats'eyúda gots'udóké əala gáts'eyeda gú gogha redihtł'é só?áya dá bóodat'ı gha ?akeyılai
- ?eyi t'áhsı gogha gáhurétə t'áhsı goghárakeyeda gha xədə kık'éhtá ?at'ı
- T'áhsı ghə godə ts'udóké gha begháré ?agot'ı hé begháré kots'edúhsha gha begháts'eyedaı
- Kóta goghə gots'udə gha ?agots'ulə gha sórigots'é?a gha xədə begháré ?agot'ı ghə gots'ədə ?agot'ı
- Gózə godagháré t'áhsı kehé ?ehdagonəwı hé begháré ?agot'ı
- T'áhsı gósha goghálats'eyúda gots'ı?óné dágóht'e gəka goghárats'eyeda hé menı yeri gálayeda gha menı yeri gogha bedéhtł'e
- T'áhsı gósha goghálats'eyúda gots'udóké gha dá əala gogháts'eyúda gha got'ódé?á ts'ədi
- Menı əala gogháyúda ts'ədi

Mackenzie Valley
Environmental Impact Review Board

Box 938, 5102-50th Avenue
Yellowknife, NT X1A 2N7

Phone: 867-766-7050

Fax: 867-766-7074

E-mail: board@mveirb.nt.ca

mveirb.nt.ca

100% post-consumer fiber